

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum	2025-09-30
Plats och tid	Saga kl. 08:30-14:30
Beslutande	Se sida 2
Övriga deltagare	Se sida 2
Sekreterare	Linda Pettersson

Protokolljustering

Följande parter justerar detta protokoll genom digital signering.

Justeringens plats och tid	Digitalt 2025-10-02 kl. 08:00
Paragrafer	§§105-120
Ordförande	Anton Li Nilsson (C)
Justerare	Eila Stenvall (KD)

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Beslutsinstans	Barn- och utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum	2025-09-30
Publiceras	2025-10-02
Avpubliceras	2025-10-24
Protokollets förvaringsplats	Utbildningsförvaltningen
Tillkännages av	Linda Pettersson

Närvarande på sammanträdet

Beslutande

Anton Li Nilsson (C) (ordförande) (tillförordnad)

Carola Bergman (S) (vice ordförande)

Malin Stenvall Viksten (M)

Massoud Sari-Aslani (S)

Jonas Vikström (S)

Mikael Wikström (M)

Peter Eriksson (S)

Gerd Sävenstedt (S)

Maria Platni (V)

Jalinda Ren (M) §§105-118

Eila Stenvall (KD)

Lottie Almqvist (C) ersätter Majvor Sjölund (C) (ordförande)

Ulf Lindeberg (SD) ersätter Ann-Kristin Esberg (SD)

Övriga deltagare

Tommy Lindström (M) Adjungerad

Sylvia Åberg (KD) Adjungerad

Agneta Johansson (S) Ersättare

Linda Pettersson (Nämndsekreterare)

Malin Westling (Förvaltningschef)

Sara Westermark (Nämndsekreterare)

Robert Fahlgren (Biträdande avdelningschef) §105

Elice Ökvist (Avdelningschef) §§105-107, §110

Sara Rönnbäck (Rektor) §106

Jenny Wennberg (Rektor) §§106-107

Malin Wikström (Verksamhetschef) §109

Åsa Holmström (Utredare) §110

Carina Stridsman (Rektor) §110

Roger Lindgren (Sveriges lärare) §§105-108, §§110-114, §§116-120

Innehållsförteckning	sid
§ 105 Riktlinjer för skolval och skolplacering	4
§ 106 Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning av Christinaskolan anpassad grundskola	5
§ 107 Skolinspektionens kvalitetsgranskning vid Munksunds skola	6
§ 108 Sammanträdesplanering 2026	8
§ 109 Inriktningsbeslut - Medel för nämnden att prioritera och fördela	9
§ 110 Rapport om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier läsåret 2024-2025	11
§ 111 Val till Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott	12
§ 112 Nominering till Förebygganderådet 2023–2026	14
§ 113 Nominering av ersättare till Tillgänglighetsrådet 2023–2026	16
§ 114 Mottagna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering	18
§ 115 Anmälan om skolfrånvaro	20
§ 116 Rapport från kontaktpolitiker	21
§ 117 Redovisning av delegationsbeslut	22
§ 118 Redovisning av anmälda handlingar	25
§ 119 Ordförande och Förvaltningschef informerar	26
§ 120 Av ledamöter väckta ärenden	27

§ 105 Riktlinjer för skolval och skolplacering

Diariennr 25BUN232

Beslut

Barn och utbildningsnämnden beslutar att anta version 1 av ”Riktlinjer för skolval och skolplacering”.

Barn och utbildningsnämnden tar del av informationen om Rutin för skolplacering.

Ärendebeskrivning

Under läsåret 2024/2025 har det utarbetats en ”Riktlinjer för skolval och skolplacering”. Piteå kommun har inte tidigare haft en sådan riktlinje. Det finns sedan 1/1 2023 en skyldighet att ha tydliga, öppet redovisade riktlinjer för hur skolplacering och skolval går till. Som komplement fattar skolchef beslut om mer detaljerade rutiner.

Huvudregeln enligt skollagen (2010:800) är att vårdnadshavarens val av skola ska styra placeringen av en elev vid en skolenhet. Det är endast i undantagsfall kommunen kan frånga vårdnadshavarens önskemål. Vårdnadshavarens önskemål får dock inte gå ut över en annan elevs rätt till placering vid en skola nära hemmet.

Barn- och utbildningsnämndens riktlinjer för skolplacering syftar till att främja vårdnadshavarens möjlighet att lämna önskemål om skolplacering samt att säkerhetsställa en likvärdig och rättssäker handläggning av skolplaceringar. Riktlinjerna avser skolplacering under ordinarie ansökningsperioder samt vid inflyttning eller byte av kommunal skola.

Beslutsunderlag

- Rutin för skolplacering
- Riktlinjer för skolval och skolplacering

§ 106 Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning av Christinaskolan anpassad grundskola

Diariennr 25BUN239

Beslut

Barn och utbildningsnämnden godkänner Christinaskolans anpassade grundskolas vidtagna förbättringsåtgärder utifrån beslutet av Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning.

Ärendebeskrivning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Christinaskolan anpassad grundskola avseende undervisningens kvalitet i årskurserna 7–9 utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt rektorns ansvar för utbildningen inom samma område. Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda anpassade grundskolornas undervisning samt rektorns ansvar för utbildningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som myndigheten tagit fram för granskningen. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen.

Beslutsunderlag

- Beslut Christinaskolan Anpassad Grundskola
- Redovisning av vidtagna åtgärder utifrån tematisk granskning Anpassad grundskola, 2024

§ 107 Skolinspektionens kvalitetsgranskning vid Munksunds skola

Diariennr 25BUN238

Beslut

Barn och utbildningsnämndens godkänner Munksunds skolas vidtagna förbättringsåtgärder utifrån beslutet av Skolinspektionens planerade kvalitetsgranskning.

Ärendebeskrivning

Under läsåret 24/25 har Skolinspektionen genomfört en planerad kvalitetsgranskning i Piteå kommun vid Munksundsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen. Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden; Rektors ledarskap, undervisning, trygghet och studiero och bedömning och betygsättning. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen. Efter granskningen erhåller huvudmannen/skolan ett beslut med förbättringsåtgärder.

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp undervisningens genomförande på ett mer systematiskt sätt för att kunna bedöma dess kvalitet och besluta om eventuella förbättringsåtgärder i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den även

stimulerar elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera arbetet för likvärdighet i bedömning så att alla lärare ges möjlighet till samverkan inom samtliga ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2025 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena

Beslutsunderlag

- Beslut efter planerad kvalitetsgranskning vid Munksunds skola i Piteå kommun
- Formulär för huvudmannens redovisning, Munksunds skola

§ 108 Sammanträdesplanering 2026

Diariennr 25BUN240

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden fastställer sammanträdesplaneringen för 2026.

Ärendebeskrivning

Utbildningsförvaltningen har upprättat en sammanträdesplan för Barn- och utbildningsnämnden för år 2026. Planeringen är gjord utifrån mötesplaneringen för Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen, PIKAB och kommunens ekonomiska årshjul.

Förslaget avser mötesdagar för nämnd, arbetsutskott och politisk beredning.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsnämndens sammanträdesplanering 2026

§ 109 Inriktningsbeslut - Medel för nämnden att prioritera och fördela

Diariennr 25BUN235

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att anta arbetsutskottets förslag på fördelning av gällande medel inför kommande beslut för internbudget 2026.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden har utifrån kommunfullmäktiges fastställda strategiska plan och budget för perioden 2026–2028 medel om 15 mkr att prioritera.

Utbildningsförvaltningen presenterar ett förslag på fördelning av gällande medel mellan de äskade verksamhetsförändringarna. Totalt belopp för äskade verksamhetsförändringar uppgår till 14 173 tkr vilket medför ytterligare 827 tkr för nämnden att fördela ut. Utbildningsförvaltningens förslag innebär att samtliga verksamhetsförändringar tilldelas äskat belopp. Återstående 827 tkr läggs till posten bedömda prisökningar.

Barn- och utbildningsnämnden har även i uppdrag att fördela ut medlen i fördelningsposten, som beslutades i samband med utvärderingen av resursfördelningsmodellen (24BUN195). Då beloppet för fördelningsposten 2026 ännu inte är fastställt gör nämnden en fördelning av summan av posten för 2025. När fördelningsposten för 2026 är fastställd görs en procentuell omräkning utifrån nämndens fördelning till årets nivå.

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott förslår nämnden att besluta om följande fördelning för 2026:

Förskolan, 1,5 mkr för att förstärka specialpedagogiken med fokus på tidiga insatser.
Grundskolan, 1,5 mkr för att bibehålla små enheter och skolor i hela kommunen.
Gymnasiet, 2,5 mkr för att bibehålla en bred palett av yrkesförberedande program.
Elevhälsan, 2,0 mkr för att stärka upp grundbemanningen inom elevhälsan och möjliggöra att arbeta mer främjande och förebyggande.

2025 uppgick fördelningsposten till 7,5 mkr och fördelades enligt följande:

* Strömbackaskolans kompensation på 3% av årets referenskostnad återfördes och motsvarade 2,4 mkr för 2025

* Förskolan erhöll 2 mkr för att mildra effekterna av de förändringar som beslutades vid utvärderingen av resursfördelningsmodellen

* De återstående medlen fördelades till samtliga avdelningar enligt modellens angivna principer.

Beslutsunderlag

- Medel för nämnden att fördela och prioritera BUN 2025-09-30

§ 110 Rapport om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier läsåret 2024-2025

Diariennr 25BUN236

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner Rapport om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier läsåret 2024-2025 med en uppmaning om tydligare redovisning av sexuella trakasserier, rasistiska motiv och statistisk utveckling över flera år.

Ärendebeskrivning

Utredare vid Utbildningsförvaltningen sammanställer årligen en rapport över läsårets inkomna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Syftet med rapporten är att ge nämnden en djupare analys av inkomna anmälningar om kränkande behandling.

Under läsåret 2024–2025 inkom totalt 204 anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier inom Utbildningsförvaltningens verksamheter. De vanligaste händelserna gäller fysiskt våld och kränkande tilltal, tillsammans 89 anmälningar.

Kränkningarna sker oftast på skolgården, i klassrummet eller i korridoren.

Beslutsunderlag

- Rapport om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

§ III Val till Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott

Diariennr 23BUN8

Beslut

Barn och utbildningsnämnden beslutar att välja Carola Bergman (S) till ledamot och vice ordförande i arbetsutskottet.

Barn och utbildningsnämnden beslutar att välja Jalinda Ren (M) till ersättare i arbetsutskottet.

Ärendebeskrivning

Marita Björkman Forsman (S) ledamot tillika vice ordförande i Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott har av sagt sig uppdraget.

Håkan Johansson (M) ersättare i Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott har av sagt sig uppdraget.

Barn- och utbildningsnämnden ska utse ny ersättare, ledamot och vice ordförande till arbetsutskottet för resterade del av mandatperioden år 2023-2026.

Inkomna nomineringar:

Carola Bergman (S) till Vice ordförande

Jalinda Ren (M) till Ersättare

Yrkanden

Anton Li Nilsson (C) nominerar Carola Bergman (S) till ledamot och vice ordförande i Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Barn- och utbildningsnämndens beslut.

Yrkanden

Malin Stenvall Viksten (M) nominerar Jalinda Ren (M) till ersättare i Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott.

Maria Platni (V) nominerar sig själv till ersättare i Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på val av ersättare och finner att det finns två förslag.

Votering

Votering begärs och verkställs genom sluten omröstning. Eila Stenvall (KD) och Ulf Lindeberg (SD) utses till rösträknare.

Omröstningsresultat:

Jalinda Ren (M): 5

Maria Platni (V): 1

Avstår: 7

Ordföranden finner att Barn- och utbildningsnämnden beslutar enligt Malin Stenvall Vikstens (M) förslag.

§ 112 Nominering till Förebygganderådet 2023–2026

Diariennr 23BUN11

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att nominera Gerd Sävenstedt (S) till ledamot i Förebygganderådet för åren 2023-2026.

Ärendebeskrivning

Marita Björkman Forsman (S) har avsagt sig uppdraget som ledamot i Förebygganderådet för Barn- och utbildningsnämnden.

Nämnden ska nominera en ledamot till Förebygganderådet för åren 2023-2026.

Förebygganderådet arbetar för att förebygga risker för socialt utsatta grupper eller individer, förhindra skadeverkningar av missbruk, minska fördomar samt stödja våldsutsatta kvinnor och deras barn.

Rådets syfte är att:

- förstärka det förebyggande arbetet
- verka för att det förebyggande arbetet beaktas i nämndernas åtgärder och planering
- initiera nya frågor och perspektiv på det förebyggande arbetet i Kommunstyrelse/nämnder och förvaltningar
- vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning

Rådet eller dess arbetsutskott ska:

- möjliggöra och verka för det förebyggande arbetet i Piteå
- inhämta intresseorganisationernas erfarenheter och synpunkter
- svara för gemensam informations- och kunskapsspridning inom sina respektive område i förebyggande syfte
- framföra önskemål, motivera och föreslå förändringar hos berörd styrelse/nämnd och förvaltning
- uppmärksamma intresseorganisationernas roll i samhället.

Inkommen nominering: Carola Bergman (S)

Ärendet är stängt för allmänheten.

Yrkanden

Carola Bergman (S) nominerar Gerd Sävenstedt (S) till ledamot i Förebygganderådet för åren 2023-2026.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Barn- och utbildningsnämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Reglemente för brukarråd

§ 113 Nominering av ersättare till Tillgänglighetsrådet 2023–2026

Diariennr 23BUN12

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att nominera Malin Stenvall Viksten (M) till ersättare i Tillgänglighetsrådet för åren 2023-2026.

Ärendebeskrivning

Håkan Johansson (M) har av sagt sig uppdraget som ersättare i Tillgänglighetsrådet för Barn- och utbildningsnämnden.

Nämnden ska nominera en ersättare till Tillgänglighetsrådet för åren 2023-2026.

Kommunstyrelsen utser ledamöter och ersättare i rådet för tid som sammanfaller med mandatperioden för kommunstyrelsen ledamöter. Löpande under mandatperioden kan rådet nominera nya ledamöter för att intresseorganisationerna ska ha möjlighet att växla mellan ordinarie- och ersättarplatser i rådet.

Jämställdhet ska eftersträvas i rådets sammansättning.

För att kunna vara ledamot eller ersättare i rådet krävs medlemskap i aktuell organisation.

Rådet ska bestå av 13 ledamöter som nomineras enligt följande:

1 ledamot och 1 ersättare från Kommunstyrelsen

1 ledamot och 1 ersättare från Barn- och utbildningsnämnden

1 ledamot och 1 ersättare från Fastighets- och servicenämnden

1 ledamot och 1 ersättare från Kultur- och fritidsnämnden

1 ledamot och 1 ersättare från Samhällsbyggnadsnämnden

2 ledamöter och 2 ersättare från Socialnämnden

Övriga 6 ledamöter och 6 ersättare utses från Funktionsrättsorganisationernas nomineringar.

Ärendet är stängt för allmänheten.

Yrkanden

Mikael Wikström (M) nominerar Malin Stenvall Viksten (M) till ersättare i Tillgänglighetsrådet för åren 2023-2026.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Barn- och utbildningsnämndens beslut.

§ 114 Mottagna anmälningar om kränkande behandling, trakasserier, diskriminering

Diariennr 25BUN6

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av anmälningar och avslutade kränkningsärenden.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden antog 18 januari 2012 riktlinjer för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Senaste revideringen av rutinerna genomfördes 2014-12-10.

Den nya skollagen har tydliga bestämmelser om huvudmannens ansvar.

- Skapa system och rutiner för att förebygga och förhindra att kränkningar, trakasserier och diskriminering förekommer.
- Skyldighet att upprätta rutiner för att säkerställa att uppgifter om kränkningar utreds tillräckligt, åtgärder vidtas och följs upp.
- Har det juridiska och ekonomiska ansvaret om barn och elever far illa.

Bakgrunden till skärpningen i lagstiftningen är att myndigheter och frivilligorganisationer uppmärksammat att kränkningar i skolmiljön är ett stort problem. Det har gjorts flera skadeståndsprocesser där elever blivit utsatta för kränkningar och försökt få rätt mot skolhuvudmannen men misslyckats. Ett annat skäl till lagändringen är att huvudmannen vid skadeståndskrav inte känt till missförhållandena i skolan. Därför har kravet på att huvudmannen ska informeras om incidenter införts.

Arbetsgång för systematiskt arbete, skollagen 6 kap 10 § - handlingsplikten:

Steg 1 Upptäcka och anmäla till förskolechef, rektor och barn- och utbildningsnämnden

Steg 2 Utreda och analysera

Steg 3 Åtgärda, vidta verkningsfulla åtgärder

Steg 4 Följa upp och utvärdera regelbundet

Steg 5 Ärendet avslutas

Steg 6 Skicka återrapport till barn- och utbildningsnämnden

Ärendet är inte öppet för allmänheten.

Beslutsunderlag

- Sammanställning av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering 250821-250828

§ 115 Anmälan om skolfrånvaro

Diariennr 25BUN74

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av anmälningar och avslutade ärenden om skolfrånvaro.

Ärendebeskrivning

I Skollagen 7 kapitel står att alla barn som är bosatta i Sverige har skolplikt och lagstadgad rätt till kostnadsfri utbildning. Skolplikten innebär att grundläggande utbildning är obligatorisk och att eleven måste delta i den utbildning som anordnas om barnet inte har giltigt skäl att utebli. Vidare ska alla skolor bedriva ett arbete som främjar närvaro och förebygger frånvaro i utbildningen.

En viktig faktor i ett framgångsrikt arbete för att främja närvaro är att skolan snabbt kommer i gång med att följa upp elever direkt när de är frånvarande för att förhindra att ströfrånvaro går över i ett etablerat beteende. Tidig upptäckt och tidiga insatser vid såväl giltig som ogiltig frånvaro är framgångsfaktorer för att få tillbaka elever i undervisning.

Piteå kommun ska både som huvudman och hemkommun se till att alla folkbokförda elever i Piteå fullgör sin skolgång och får föreskriven utbildning. Det innebär att Piteå kommun bevakar alla skolpliktiga barn som bor i kommunen. I de fall vårdnadshavarna inte samarbetar med skolan, följer överenskommelser, kommer till möten eller aktivt agerar för att eleven kommer till skolan anmäler rektor detta till nämnden som har möjlighet att besluta om ett vitesföreläggande.

Rektor ska skyndsamt utreda orsak till frånvaro om en elev har upprepade eller längre frånvaro oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Detta görs enligt rutin om skolpliktsbevakning när en elev haft 20 % frånvaro eller mer under en period av 60 kalenderdagar.

Beslutsunderlag

- Sammanställning av skolfrånvaro 250821-250828

§ 116 Rapport från kontaktpolitiker

Diariennr 25BUN5

Beslut

Ingen rapport från kontaktpolitiker vid dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Ledamöter (ordinarie och ersättare) i Barn- och utbildningsnämnden har ett kontaktpolitikeruppdrag där den kontaktpolitiska verksamheten har för avsikt att vara ett stöd för nämnden i att fortlöpande få information om förvaltningens verksamheter, hur arbetet i stort fortskrider samt att förbättra uppföljningen inom verksamheterna.

Kontaktpolitikerna ska hålla sig informerade om tilldelad verksamhet och vara väl insatta i verksamhetens arbetssätt och förutsättningar. Detta görs genom att kontaktpolitiker ges möjlighet att fördjupa sig inom tilldelat verksamhetsområde för att sedan redovisa för övriga nämndledamöter under denna punkt, Rapport från kontaktpolitiker.

Kontaktpolitiker ges möjlighet till tre kontaktdagar per år med ersättning. För ledamöter utgår en extra dag för besök i gymnasieskolan.

§ 117 Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisade delegeringsbeslut.

Delegationsbeslut

- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-11*)
- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-12*)
- 24.10 Anmälan om bisyssla (*dnr 25BUN37-13*)
- 13.19 Beslut om byte av studieväg (*dnr 25BUN28-10*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-182*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-183*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-185*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-187*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-188*)
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. (*dnr 25BUN38-189*)
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. (*dnr 25BUN38-186*)
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. (*dnr 25BUN38-184*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-190*)
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. (*dnr 25BUN38-191*)

- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. *(dnr 25BUN38-192)*
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. *(dnr 25BUN38-193)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-194)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-195)*
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. *(dnr 25BUN38-196)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-197)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-198)*
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. *(dnr 25BUN38-208)*
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. *(dnr 25BUN38-209)*
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. *(dnr 25BUN38-210)*
- 21.2 Prövning och beslut om skolskjuts till annan kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola än den anvisade. *(dnr 25BUN38-211)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-212)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-225)*
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. *(dnr 25BUN38-227)*

- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN38-228*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN39-53*)
- 21.3 Prövning av ansökan och beslut om skolskjuts pga särskilda skäl. (*dnr 25BUN39-55*)

§ 118 Redovisning av anmälda handlingar

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av anmälda handlingar.

Anmälda handlingar

- Protokoll AU 250916 signerat(*dnr 25BUN1-8*)
- Utbildningsplan för introduktionsprogrammet (*dnr 25BUN241-1*)

§ 119 Ordförande och Förvaltningschef informerar

Diariernr 25BUN4

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av information från Ordförande och Förvaltningschef.

Ärendebeskrivning

Förvaltningschef informerar om uppsägning av hyresavtal med Pitebo som omfattar Gripens förskola och Familjens hus. Avtalet fortlöper till och med sista juli 2026. Det tittas nu på flera intressanta lösningar kring Familjens hus som kommer innebära en förbättrad miljö för barn och personal.

"Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte" är ett nytt kapitel i skollagen som gäller från 1 juli 2025, i syfte att stärka skyddet mot våld och hot i våra förskolor och skolor. Hur den nya lagstiftningen ska tillämpas och arbetas med vidare är på gång men ännu inte klart.

§ 120 Av ledamöter väckta ärenden

Diariennr 25BUN7

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att hantera frågan om möjlighet att upphandla vikariepool vid nästkommande nämnd.

Ärendebeskrivning

Mikael Wikström (M) lyfter frågan om möjlighet till att upphandla en vikariepool som ex Luleå kommun genomfört på grund av den stora efterfrågan på vikarier till förskola och skola.

Enligt Kommunallagen 4 kap 20 § får varje ledamot i en nämnd väcka ärenden. Ledamöter i en nämnd har, antingen ensamma eller flera tillsammans, rätt att väcka ärenden i nämnden.

Rätten att väcka ärenden avser endast den nämnd som ledamoten tjänstgör i och innebär inte en rätt att få ärendet avgjort vid det sammanträde då ärendet väcks.

Nämnden beslutar om ett ärende ska väckas.

Val av justerare samt
beslut om tid och plats
för protokollets justering

§104

25BUN3

...

Riktlinjer för skolval och
skolplacering
§105
25BUN232

...

Riktlinjer för skolval och skolplacering

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Riktlinjer för skolval och skolplacering skolval i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola	Riktlinjer	2025-09-30 § xx	Barn- och utbildningsnämnden
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Utbildningsförvaltningen	1		+ 4 år från antagande
Dokumentinformation	Riktlinje för skolval i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola		

Innehåll

Riktlinjer för skolval och skolplacering	1
Inledning.....	2
Skolval och skolplacering	2
Barn och elever som berörs av skolval.....	2
Urvalsprinciper.....	2
Rätten att gå kvar i en viss kommunal skola.....	3
Vid önskemål om skolbyte	3
Överklagande	3

Inledning

För skolorna i Piteå kommun beslutar Barn- och utbildningsnämnden vilka regler som ska gälla, utöver de som finns i skollagen.

Barn- och utbildningsnämndens riktlinjer för skolplacering syftar till att främja vårdnadshavares möjlighet att lämna önskemål om skolplacering samt att säkerställa en likvärdig och rättssäker handläggning av skolplaceringar. Riktlinjerna avser skolplacering under ordinarie ansökningsperioder samt vid inflyttning eller byte av kommunal skola.

Skolval och skolplacering

Huvudregeln enligt skollagen (2010:800, 9 Kap. 15§ förskoleklass 10 Kap. 30§ grundskola, 11 Kap. 29§ anpassad grundskola) är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolor där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Vårdnadshavares önskemål får dock inte gå ut över en annan elevs rätt till placering vid en skola nära hemmet.

Kommunen får annars frånga vårdnadshavares önskemål bara om:

- Den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen
- Det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, gäller årskurs 1-9.

Skolpliktiga elever som är folkbokförda i Piteå kommun och som saknar skolplacering, på grund av att godkänd ansökan ej lämnats in eller att eleven inte kan få någon av skolorna i ansökan, placeras på en kommunal skola utifrån folkbokföringsadressen och kommunens antagningsregler.

Barn och elever som berörs av skolval

Piteå kommun erbjuder i första hand skolplacering för elever folkbokförda i kommunen. Elever från andra kommuner som önskar gå i en skola i Piteå kommun har möjlighet till det i mån av plats. Vid växelvis boende görs bedömningen utifrån barnets folkbokföringsadress. Elever som bor i kommunen på grund av särskilda omständigheter men som inte är folkbokförda här, exempelvis familjehemsplaceringar, nyanlända etc, likställs med folkbokförda i kommunen. Elever som är folkbokförda i annan kommun men som ska flytta till Piteå kommun ska jämföras med folkbokförda i kommunen under förutsättning att man kan styrka att man ska flytta till Piteå vid aktuellt skolval.

Urval

Kriterier för urval finns i Piteå kommuns rutin för skolplacering. Rutinen gäller för förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola och avser skolplacering under ordinarie ansökningsperioder samt vid inflyttning eller byte av/till kommunal skola.

Rätten att gå kvar i en viss kommunal skola

Huvudregeln är att en elev som har blivit placerad vid en viss kommunal skola har rätt att gå kvar i den skolan (2010:800, 9 Kap. 15§ förskoleklass 10 Kap. 30§ grundskola, 11 Kap. 29§ anpassad grundskola). Det gäller även en elev som tagits emot i förskoleklassen och som ska fortsätta sin utbildning i grundskolan vid samma skola. Men i vissa fall får kommunen besluta om en ny skolplacering för en elev. Det gäller om

1. det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen om eleven går kvar i skolan, eller
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, gäller årskurs 1-9

Rätten att gå kvar i en viss skola gäller inte för en nyanländ elev, eller annan elev vars kunskaper har bedömts enligt reglerna för bedömning av nyanlända elevers kunskaper, om eleven ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

För kommunala resursskolor inom grundskolan och anpassade grundskolan finns särskilda bestämmelser om elevers rätt att gå kvar.

Vid önskemål om skolbyte

Vårdnadshavare som önskar byta skola för sitt barn gör en ansökan. Om bytet inte godkänts av båda vårdnadshavarna får eleven gå kvar på den skola eleven redan är placerad/påbörjat sin utbildning. Rektor för mottagande skola fattar beslut om skolplacering. Vid avslag från samtliga önskade skolenheter fattar avdelningschef grundskola enligt delegationsordning beslut om skolplacering.

Överklagande

Beslut om skolplacering i kommunal skola med stöd av närhetsprincipen enligt 9 kap. 15 § första stycket eller 10 kap. 30 § första stycket eller 11 kap. 29 § första stycket kan överklagas genom laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen. Genom laglighetsprövning prövas endast beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt eller skäligt.

Beslut om placering grundade på 9 kap. 15 § andra stycket (förskoleklass), 10 kap. 30 § andra stycket (grundskola), 11 kap. 29 § andra stycket (grundsärskola) skollagen kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Om en kommun fattar beslut om att flytta en elev till en annan skola på någon av dessa grunder får beslutet överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd (ÖKN).

Rutin för skolplacering

Rutinen utgår utifrån de riktlinjer som Barn- och utbildningsnämnden beslutat ska gälla för skolval. Rutinen gäller för förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola och avser skolplacering under ordinarie ansökningsperioder samt vid inflyttning eller byte av/till kommunal skola.

Arbetsgång vid skolval

Vårdnadshavare som har barn som ska börja förskoleklass och är folkbokförda i Piteå kommun kan göra ett skolval. Elever som byter skola vid stadiebyte erbjuds ett skolval.

Information till vårdnadshavare

Vårdnadshavare till barn som omfattas av skolval informeras om datum för skolval och alla skolenheter som erbjuds i eller av kommunen, oavsett huvudman. Det inkluderar även utbildning vid fristående skolor som är belägna i kommunen. Informationen ges via förskolornas/grundskolornas digitala informationskanaler samt via kommunens hemsida. Information skickas via brev till vårdnadshavare vars barn inte är placerade i förskola.

Ansökan om placering

Vårdnadshavarna lämnar önskemål om skolplacering via e-tjänst. Fysisk blankett tillhandahålls av skolans expedition vid behov.

Placering

Huvudregeln är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolor där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Möjligheten att välja skola är alltså inte begränsad till den kommunal eller stadsdel där barnet bor.

Vårdnadshavares önskemål får dock inte gå ut över en annan elevs rätt till placering vid en skola nära hemmet, närhetsprincipen.

Kommunen får annars frågå vårdnadshavares önskemål bara om:

- Den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller
- Det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, gäller årskurs 1-9.

Närhetsprincipen för skolplacering tillämpas. Skolor kan bedömas som likvärdiga ur kommunikationssynpunkt, även om de inte ligger på samma avstånd från hemmet.

Urval

Hur många elever som får plats vid varje kommunal skola bestäms utifrån antalet 24 per klass för årskurs f-6, samt antalet 28 per klass för årskurs 7-9. Rektor får fatta beslut om att ta in fler än 24, 28 per klass om rektor bedömer det som möjligt.

Kriterierna för urval gäller i prioriteringsordning där ett lägre rankat kriterium endast får betydelse i det fall högre rankade kriterier är lika för flera elever och önskemål om vald skolenhet i berörd elevkategori och stadium inte kan tillgodoses för samtliga dessa elever.

1. Relativ närhet

Relativ närhet innebär att en elev ges företräde till en skola om avståndet dit är kortare jämfört med andra elever som också söker till samma skola, sett i relation till avståndet till andra skolor som eleven hade kunnat gå på.

Det handlar alltså inte bara om absolut avstånd, utan om jämförelsen mellan elevens närhet till den sökta skolan och alternativa skolor.

Vid mätning av avstånd används samma mätmetod och principer som vid handläggning av skolskjuts.

2. Syskonförtur - Elev som har ett syskon som redan går vid skolenheten har företräde
3. Synnerliga skäl
4. Lottning

För kommunala skolor som har begränsat sin utbildning till att avse elever som behöver särskilt stöd (resursskolor) samt vid ansökan till skola med särskild profilklass tillämpas andra urvals-/antagningsgrunder.

Beslut och delegation

När det årliga skolvalet stängt prövar förvaltningen ansökningarna mot fastställda "riktlinjer och rutiner för skolval och skolplacering" och säkerställer att alla elever får en skolplacering. Alla elever får sedan ett placeringsbeslut. För de elever som inte har fått placering enligt sina önskemål kan justering ske om platser frigörs på den önskade skolan fram till läsårsstart. Rektor fattar beslut om skolplacering. Om beslutet blir nekande åligger det vårdnadshavaren att meddela om man vill kvarstå som sökande till aktuell skolenhet. Inför nytt läsår måste alltid ny ansökan skickas in. Beslutet kan överklagas.

Överklagande

Överklagandehänvisning bifogas beslut som skickas till vårdnadshavare.

Placering i klass

När eleven är placerad på en viss skolenhet, är det rektor på skolenheten som beslutar om placering i klass. Möjlighet till önskemål av skolenhet omfattar ansökan till önskad skolenhet, men inte önskemål av klass, grupp eller lärare.

Anpassad grundskola

Anpassade grundskolan är till för barn mellan 7 och 16 år som har en intellektuell funktionsnedsättning eller en förvärvad hjärnskada. Det finns en rutin för mottagande i skolformen.

En elev som tas emot i anpassad grundskola kan gå på Christinaskolan anpassad grundskola eller gå kvar i sin grundskoleklass som integrerad elev, men läsa enligt läroplanen för anpassad grundskola. 7 kap. skollagen (2010:800)

Placeringsordning och urval till anpassade grundskolan

1. Elever ges skolplacering löpande under året, så snart eleven har fått rätt till anpassad grundskola. Vårdnadshavare har då rätt att välja om eleven ska läsa integrerat eller anta placering vid anpassad grundskola.
2. Skolplacering fördelas i mån av plats. Om det inte finns plats på Christinaskolan anpassad grundskola kan en elev som byter skolform under pågående läsår hänvisas att gå som integrerad elev på den grundskola man redan är placerad på.
3. Elever som inte är folkbokförda i Piteå kommun får en skolplacering under förutsättning att det finns plats för dem. Hänsyn tas till att det behöver finnas lediga platser för elever som av olika skäl har rätt till skolplacering i Piteå kommun.

Skolbyte för elev som flyttar eller lämnar fristående skola

Byte av anpassad skola kan ske löpande i följande situationer:

- Elev som flyttar in från annan kommun och blir folkbokförd i Piteå kommun,
- Elev som byter från fristående skola,
- Elev som har särskilda skäl och är folkbokförd i annan kommun (11 kap. 25 § skollagen).

Förskoleklass och anpassad grundskola

Huvudregeln är att alla barn börjar fullgöra sin skolplikt i förskoleklassen. Det gäller även de barn som tillhör målgruppen för anpassade grundskolan. Under vissa förutsättningar får ett barn dock, på vårdnadshavarens begäran, hoppa över förskoleklassen och börja fullgöra sin skolplikt direkt i anpassade grundskolan. Det gäller

- barn som bedöms ha förutsättningar att börja direkt i anpassade grundskolan höstterminen det kalenderår de fyller sex år.

- barn som har beviljats uppskjuten skolplikt och därmed börjar fullgöra sin skolplikt höstterminen det kalenderår de fyller sju år. De barnen har en ovillkorlig rätt att få börja direkt i anpassade grundskolan om barnets vårdnadshavare önskar det.

Christinaskolan anpassad grundskola erbjuder förskoleklass. Valet ska göras efter samråd med förskolans specialpedagog eller barn och ungdomshabiliteringen Enbart barn där det tydligt framgår att barnet med stor sannolikhet kommer ha behov av anpassad skola kan mottas till förskoleklass på Christinaskolan anpassad grundskola.

Arbetsgång vid önskemål om skolbyte

Vårdnadshavare som önskar byta skola för sitt barn gör en ansökan. Urvalskriterier avgör om eleven bereds plats. Om bytet inte godkänts av båda vårdnadshavarna får eleven gå kvar på den skola eleven redan är placerad/påbörjat sin utbildning på. Rektor för mottagande skola fattar beslut om skolplacering. Vid avslag från samtliga önskade skolenheter fattar avdelningschef grundskola enligt delegationsordning beslut om skolplacering.

Önskemål om skola vid inflyttning

Vid inflyttning och behov av skolplacering under året behöver vårdnadshavare styrka att eleven kommer vara folkbokförd i Piteå kommun och från vilket datum. Handläggning av ansökan och beslut sker utifrån riktlinjer och denna rutin. Rektor för mottagande skola fattar beslut om skolplacering. Vid avslag från samtliga önskade skolenheter fattar avdelningschef grundskola enligt delegationsordning beslut om skolplacering.

Skolinspektionens
tematiska
kvalitetsgranskning av
Christinaskolan anpassad
grundskola
§106
25BUN239

...

Beslut

Datum 2025-03-11

Dnr 2024:9769

Sida 1 (23)

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans
undervisning och rektorns ansvar för utbildningen utifrån
kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid
Christinaskolan anpassad grundskola i Piteå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Christinaskolan anpassad grundskola avseende undervisningens kvalitet i årskurserna 7–9 utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt rektorns ansvar för utbildningen inom samma område.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda anpassade grundskolornas undervisning samt rektorns ansvar för utbildningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som myndigheten tagit fram för granskningen (se bilaga 1). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Christinaskolan den 21 januari 2025. Besöket genomfördes av utredarna Marcus Rönnegård och Anna Grimlund.

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- En observation av delar av lärmiljön
- En gruppintervju med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En intervju med rektorn
- Dokument som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från de skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2025.

Beslut

Undervisningens bidrag till att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Christinaskolan Anpassad Grundskola 7–9 i Piteå kommun uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen bedömer att undervisningen **i flera delar** utformas för att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande delar:

- ge eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck samt att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang
- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Rektorns ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Christinaskolan Anpassad Grundskola 7–9 i Piteå kommun uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn **i låg utsträckning** tar ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande delar:

- planera utbildningen inom kunskapsområdet så att den är återkommande och samordna undervisningen för att ge eleverna en helhetsbild
- säkerställ att lärarna får den kompetensutveckling som krävs för att stärka sina kunskaper inom kunskapsområdet

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 1 oktober 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skicka redogörelsen via e-post, till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9769) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Undervisningens bidrag till att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Undervisningens innehåll

Här bedöms:

- Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning
- Samordnad undervisning
- Kunskaper i undervisningen

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning**Kunskapsområdet återkommer endast delvis i undervisningen**

Skolinspektionens granskning visar att olika moment och arbetsområden med koppling till kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer återkommer under åren på högstadiet. Inslag som rör hedersrelaterat våld och förtryck återkommer dock inte.

Av intervjuer med såväl lärare som rektorn framgår att kunskapsområdet är en del i undervisningen varje år i högstadiet, men att eleverna inte möter inplanerade moment som rör hedersrelaterat våld och förtryck. I lärarintervjuerna framkommer att frågor om relationer och människors olikheter alltid genomsyrar undervisningen. Eleverna berättar att de exempelvis arbetat med områden som samtycke och puberteten under föregående och nuvarande läsår. Lärarna berättar att eleverna arbetat med ett återkommande projekt som handlar om känslor, hur det är att vara människa och att vara accepterad. Eleverna får även vissa möjligheter till fördjupning i olika frågor. Lärarna uppger exempelvis att eleverna tagit del av en serie på TV som handlar om elever med intellektuell funktionsnedsättning som ska navigera i frågor som rör vuxenlivet. Efter varje avsnitt fick eleverna diskutera aspekter som samtycke, sociala medier och kärlek. Vidare berättar eleverna att lärarna arbetar lite i taget med nya begrepp eller områden, sedan mer och mer.

Undervisningen utifrån kunskapsområdet är aktuell och relevant

Granskningen visar att lärarna verkar för att den undervisning som rör kunskapsområdet ska möta eleverna på ett anpassat sätt utifrån elevernas kunskapsutveckling.

Lärarna uppger att de brukar ta del av material från Skolverket för att de inslag i undervisningen som rör kunskapsområdet ska vara aktuella och relevanta för elevgruppen. Såväl elever som lärare berättar att de arbetar med böcker, ljudböcker och nyhetssändningar. I lärarintervjuerna framkommer att lärarna på skolan har goda förutsättningar att skapa en relation med eleverna och ha insikt i deras kunskapsnivåer och utveckling. Det framkommer även att eleverna får samtala om aktuella händelser och begrepp med koppling till kunskapsområdet. Enligt lärarna handlar det om att fånga upp frågor och funderingar från eleverna och arbeta utifrån hur elevgruppen är sammansatt och vilka behov eleverna har.

Det finns ett samarbete för att bredda och fördjupa undervisningen

Granskningen visar att lärarna använder annan personal med kompetens inom kunskapsområdet för att bredda och fördjupa perspektiv i undervisningen.

I lärarintervjuerna framkommer att skolsköterskan har haft gruppsamtal med flickor och pojkar, vilket eleverna uppskattade. Samtalen handlade bland annat om menstruation, preventivmedel och sex. Samtalen var kopplade till arbetsområdet om puberteten som eleverna arbetade med under föregående läsår. Inför samtalen fick eleverna introduktion av den ansvarige läraren genom att förklara för eleverna att de skulle få ställa frågor till skolsköterskan och inte bara lyssna på läraren. Såväl elever som lärare berättar att eleverna under förra läsåret besökte ungdomsmottagningen. Besöket innebar att eleverna fick kunskap om ungdomsmottagningens verksamhet, exempelvis hur en undersökning kan gå till, kuratorernas funktion och mottagningens del i frågor om preventivmedel. Läraren ansvarade för att i undervisningen följa upp elevernas samtal med skolsköterskan samt deras besök på ungdomsmottagningen inom arbetsområdet om puberteten.

Samordnad undervisning

Undervisningen om kunskapsområdet samordnas i begränsad utsträckning

Granskningen visar att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer på skolan är ett inslag som förekommer i de flesta ämnena på högstadiet. Lärarna samordnar dock undervisningen om kunskapsområdet i begränsad utsträckning.

Av samtliga intervjuer och av pedagogiska planeringar från huvudmannen som Skolinspektionen tagit del av framgår att kunskapsområdet ingår i undervisningen i de naturorienterande ämnena, de samhällsorienterande ämnena och i ämnet svenska. Det förekommer även inslag om kunskapsområdet i andra ämnen, exempelvis musik. Det finns dock inget organiserat arbete för att samordna undervisningen. Lärarna uppger att de har sina arbetsplatser nära varandra och att de därför är medvetna om vad kollegorna undervisar om. Lärarna har planeringsdagar, måndagsmöten och andra mötestillfällen. Det har förekommit att sexualitet, samtycke och relationer varit en punkt på

dagordningen som en del av skolans kvalitetsarbete, men i övrigt finns inget gemensamt arbete som handlar om hur kunskapsområdet ska integreras i undervisningen. Några lärare berättar att det finns idéer bland kollegorna om att någon gång inleda ett temaarbete om kunskapsområdet där alla ämnen på högstadiet kan ingå.

Kunskaper i undervisningen

Undervisningen ger eleverna möjligheter att utveckla kunskaper om människans reproduktion, sexualitet och identitet

Enligt rektorn får eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om kunskapsområdet. I elev- och lärarintervjuer framkommer att undervisningen innehåller moment som rör kroppen, hälsa, menstruation, preventivmedel, vänskap, sex, kärlek och relationer. I planeringen för de naturorienterande ämnena ingår exempelvis ett arbetsområde där eleverna ser en film om puberteten. Inom arbetsområdet möter eleverna inslag som rör aspekter som svett, bröst, målbrottet, kroppsbehåring, hud och akne, humör samt vänskap och kärlek.

Undervisningen bidrar till att stärka elevernas förutsättningar att göra medvetna och självständiga val

Av lärarintervjuerna framgår att lärarna arbetar på olika sätt med att eleverna ska få insikt i vad det innebär att göra självständiga val. Bland annat pratar lärarna återkommande med eleverna om hur man är en bra kompis, hur man gör för att behålla vänner och hur normer kan påverka människors valmöjligheter. Vidare berättar lärarna att de tar tag i frågor som rör valmöjligheter när sådana dyker upp, vilket ofta är fallet när undervisningen rör kunskapsområdet. Rektorn uppger att det finns generella utmaningar för elever med intellektuell funktionsnedsättning när det kommer till att göra val och sätta sig in i någon annans situation. Enligt rektorn använder lärarna material i undervisningen som bidrar till elevernas utveckling i detta.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla sin förståelse för egna och andras rättigheter samt förmedlar betydelsen av samtycke

Av intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna möter inslag i undervisningen som handlar om betydelsen av samtycke och värdet av trygga relationer. En lärare som undervisar i musik berättar att skolan deltagit i ett projekt om relationsfrågor och empati i samarbete med en länsteater. Enligt eleverna har de fått öva på att säga ja, nej och stopp och att det då även handlat om att kunna avläsa ansiktsuttryck för att avgöra om en person vill eller inte vill. Eleverna uppger även att de pratat om att alla är lika mycket värda. I intervjuer med lärare framkommer att lärarna och eleverna samtalar om bilder i sociala medier, om rättigheter och skyldigheter enligt barnkonventionen samt om

sexistiska budskap i låttexter med koppling till samtycke. Eleverna har även lyssnat på en radioserie som berör samtycke. De får även lära sig vad kroppsspråk betyder genom att personalen exemplifierar genom rollspel för eleverna. Vidare berättar några lärare att de arbetar med eleverna om hur man bygger trygga relationer och behandlar varandra med respekt. Lärarna arbetar även med empati i undervisningen, exempelvis genom rollspelsövningar.

Undervisningen ger möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön

Av intervjuer med såväl elever som lärare framgår att det förekommer inslag som rör könsnormer, jämställdhet och könsroller i ämnen som bild och hem- och konsumentkunskap samt samhällsorienterande ämnen. I intervjuer med såväl lärare som rektorn framkommer flera exempel på arbetsuppgifter som ger eleverna möjlighet att reflektera över och bearbeta attityder och normer. En lärare berättar att i ämnet bild finns det mycket att prata om som rör normer och bildkommunikation. Enligt läraren signalerar bilder något och uppger att eleverna i undervisningen får beskriva vad de ser i bilder, men även gå djupare och analysera vad konstnären vill signalera med bilden och att detta kan röra könsroller, manligt och kvinnligt. Till exempel har eleverna tillsammans med ansvarig lärare genomfört vandringar i staden och tittat på och fotat muralmålningar som signalerar olika aspekter av könsnormer och könsroller. En annan lärare berättar att eleverna arbetat med en bok som handlar om en person som är född i fel kön och som rör frågeställningar om vem som bestämmer vilka normer som råder samt om hur det är att vara pojke eller flicka. Några elever berättar att de pratat om att kvinnor inte får lika mycket i lön som män samt att det finns moment i undervisningen som handlar om hur det var förr i tiden, att män jobbade och kvinnor var hemma samt att det var skillnader i skolgång mellan könen. I en lärarintervju framkommer att eleverna kan ha starka åsikter när de diskuterar exempelvis familjekonstellationer då eleverna kan ha en tydlig bild av att en man och en kvinna ska leva tillsammans. Enligt lärarna kan det för eleverna vara främmande att vara "hen" eller homosexuell. Vidare säger lärarna att det kan vara en utmaning att nå fram till eleverna i vissa diskussioner.

Undervisningen ger begränsade möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld- och förtryck

I intervjuer med lärarna framkommer att eleverna inte får möjlighet att utveckla kunskaper om sådant som rör hedersrelaterat våld och förtryck. Av lärar- och elevintervjuer framgår att lärarna hittills endast i begränsad omfattning har undervisat om hedersproblematik. Detta bekräftas av de pedagogiska planeringar från huvudmannen som Skolinspektionen tagit del av. Både lärarna och rektorn ser utmaningar med att ta upp maktstrukturer kopplade till hedersförtryck och uppger att dessa frågor kan vara svåra för eleverna att förstå. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de inslag som hittills förekommit om

hedersförtryck i undervisningen inte varit inplanerade utan mer sporadiska. Ett exempel på detta är när de i undervisningen föregående vårtermin tittade på nyheterna då det handlade om ett uppmärksammat fall om en kvinna som blivit mördad i kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Undervisningen ger få möjligheter att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i medier och andra sammanhang

Av lärar- och elevintervjuer framkommer att det finns spontana inslag i undervisningen där eleverna får möta ett innehåll om sexualiserade bilder. Lärarna berättar att det har förekommit att eleverna fått titta på reklam och fotomodeller och pratat om hur kvinnor och män ser ut på reklamen. Detta bekräftas delvis av eleverna. Lärarna har även tagit upp med eleverna vad de möter i sociala medier. Utöver det finns inga exempel på inplanerade moment. Lärarna känner till att frågor som rör pornografi ska ingå i undervisningen men att det är ett svårt område som kan vara genant för eleverna. Lärarna har dock tagit upp frågor som rör pornografi i sin undervisning på förekommen anledning då någon elev av misstag fått upp sådant material på sin dator.

Undervisningens form

Här bedöms:

- Didaktiska val i undervisningen
- Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat
- Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Didaktiska val i undervisningen

Uppgifter i undervisningen är elevaktiva, verklighetsnära och relevanta

Skolinspektionens granskning visar att lärarna verkar för att de uppgifter eleverna möter i undervisningen ska vara elevaktiva, verklighetsnära och utgå från konkreta exempel som eleverna kan relatera till.

I lärarintervjuer framkommer att de generellt arbetar med att variera mellan läsning, att lyssna och se på film eftersom eleverna har olika sätt att ta in och tolka information. Det framgår även att lärarna tar del av aktuellt och relevant material från Skolverket för sin undervisning. Vissa lärare arbetar med att exemplifiera för eleverna och visa med spontana rollspel när undervisningen har inslag som rör sexualitet, samtycke och relationer. Av intervjuer med såväl lärare som med rektorn framgår att eleverna har möjligheter till social interaktion, att göra externa besök och exempelvis ta del av det lokala kulturutbudet med koppling till kunskapsområdet. När det kommer teater eller utställningar till orten som handlar om relationer försöker skolan ta del av det. Lärarna uppger även att det

finns elevassistenter med på lektionerna vilket innebär att det alltid finns flera vuxna i gruppen som kan stödja varandra när de ska förklara för eleverna och visa på olika aspekter av kunskapsområdet.

Det finns strategier i undervisningen för att stödja elevernas lärande utifrån kunskapsområdet

Granskningen visar att lärmiljön är utformad för att möta elevernas behov. Undervisningen innehåller olika kommunikationsverktyg för att stödja elevernas lärande. Det framgår också att eleverna får förutsättningar att använda olika begrepp, bland annat kopplade till kunskapsområdet.

Enligt rektorn handlar all undervisning på skolan om att tillgängliggöra innehållet i undervisningen utifrån elevernas behov. Rektorn uppger att arbetet med att skapa en tillgänglig lärmiljö för eleverna inte skiljer sig nämnvärt jämfört med andra områden i undervisningen. I lärarintervjuerna framkommer att eleverna får arbeta med alla sina sinnen. Den observation av elevernas lärmiljöer som Skolinspektionens utredare genomförde i samband med skolbesöket visade att elevernas hemklassrum innehöll möblering, läromedel och hjälpmedel som möjliggör lärande och socialt samspel. Där fanns bänkar till alla elever för interaktion i helklass samt två gruppum med möblering och plats för mindre grupper eller enskilda elever. I samtal med rektorn framkom att eleverna får undervisning i idrott och hälsa, slöjd samt hem- och konsumentkunskap i andra lokaler avsedda för dessa ämnen.

Enligt såväl lärarna som rektorn har eleverna tillgång till texter på olika nivåer och får möjligheter till förberedelse inför moment i undervisningen som rör kunskapsområdet. Eleverna tar del av uppläst text, tittar på filmer och klipp och får möta många olika arbetssätt samt arbeta med repetition. Någon lärare uppger att då undervisningen innehåller moment med texter från läroböcker, så läser oftast läraren eller en elevassistent upp texten för eleverna och stannar upp för de frågor eleverna har. I intervjuer med elever och lärare framkommer också exempel på hur lärarna arbetar för att eleverna ska förstå innebörden av svåra ord och göra ett abstrakt innehåll i undervisningen mer konkret. Enligt eleverna brukar lärarna förklara och ge exempel på vad ett nytt eller svårt ord innebär. Av såväl lärar- och rektorsintervjuer som observationer av lärmiljön framgår att undervisningen innefattar tecken- och bildstöd samt visuella hjälpmedel.

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Undervisningen innehåller insatser för att främja klassrumsklimatet

Granskningen visar att lärarna verkar för ett öppet och tillitsfullt klassrumsklimat så att alla elever inkluderas och kan delta i sådana samtal som rör sexualitet, samtycke och relationer. Det finns strategier och generella förhållningssätt i

klassrummet för hur skolarbetet inklusive kunskapsområdet ska fungera och hur en samvaro med ömsesidig respekt inom gruppen ska se ut.

Lärarna berättar att alla elever på skolan ska känna sig inkluderade i utbildningen och att det ska genomsyra hela skoldagen. Detta gäller även undervisningen om kunskapsområdet. Enligt lärarna och rektorn får eleverna möjlighet att i undervisningen reflektera över frågor utan givet svar. Några lärare uppger att det går att få till bra diskussioner även när eleverna ifrågasätter varandra. Eleverna berättar att det råder ett bra samtalsklimat när de pratar om sådant som kärlek och relationer. Enligt eleverna törs de säga vad de tycker på lektionerna. Lärarna uppger dock att det finns några elever som tycker att kunskapsområdet är pinsamt. Därför tänker lärarna till, utformar frågor och väljer material för att alla elever oavsett könstillhörighet ska känna sig trygga och bekväma i arbetet med kunskapsområdet. I en lärarintervju framkommer att någon lärare brukar läsa av vilken respons eleverna ger och ser till att alla elever i gruppen är med och diskuterar.

I lärarintervjuerna framkommer olika exempel på hur lärarna arbetar för att främja god samvaro och trygghet i undervisningen om kunskapsområdet. Någon lärare delar in eleverna i mindre grupper för att även tystare elever ska komma till tals. Någon lärare brukar bekräfta elevernas inspel, även de som tar mycket talutrymme samt se till att fördela ordet. Enligt lärarna tar de och elevassistenterna stöd av varandra för att stötta eleverna i de samtal som rör kunskapsområdet.

Vid Skolinspektionens observation av den fysiska lärmiljön i klassrummet satt en skylt på väggen med texten "I denna klass är vi ett team, är vi positiva, visar vi respekt, tar vi ansvar, är alla viktiga!". Intervjuade elever berättar att läraren använder orden för att uppmuntra eleverna och motivera dem till att respektera varandra. Detta bekräftas av lärarna som uppger att detta är en del i att ta fram nya trivsel- och ordningsregler, då de gamla reglerna var allt för omfattande. Enligt lärarna pratar de ofta med eleverna om att de alla är olika men att det är viktigt med sammanhållning och respekt.

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Eleverna har endast visst inflytande över undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Granskningen visar att eleverna har vissa generella möjligheter att tycka till om planering, genomförande och utvärdering av undervisningen. Elevdelaktigheten vad gäller kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer är dock begränsad.

Lärarna uppger att de generellt brukar fråga eleverna vad de tycker om undervisningen, dock inte specifikt sådan undervisning som rör

kunskapsområdet. Någon lärare berättar att när de tittat på ett avsnitt av en serie så brukar läraren prata med eleverna om hur de sedan ska arbeta vidare med aktuellt område. Enligt läraren har eleverna svårt att själva komma med idéer utan behöver som regel få färdiga förslag som de går med på. Lärarna berättar även att de ibland utvärderar lektionerna. Exempelvis uppger en lärare att när de arbetade med frågor som rör puberteten så besvarade eleverna en skriftlig enkät, som bland annat innehöll frågor om hur det kändes att prata om området. Eleverna uppger att de inte får vara med och bestämma vad de ska prata om när de arbetar med frågor som rör kärlek, sex och relationer. Enligt eleverna brukar lärarna inte heller fråga eleverna vad de tycker om lektionerna. Enligt lärarna är eleverna delaktiga, exempelvis när de ska avgöra i vilken ordning de ska arbeta med olika uppgifter.

Undervisningen fångar upp aktuella frågor knutna till kunskapsområdet

Granskningen visar att vardagshändelser och aktuella samhällsfrågor med koppling till sexualitet, samtycke och relationer blir en del av undervisningen.

Enligt rektorn får eleverna möjlighet att diskutera och reflektera. Utöver lärarna så finns elevassistenterna alltid med för att stödja i samtalen. Enligt lärarna hänger eleverna med i nyhetsflödet och i lärarintervjuerna framkommer flera exempel på att undervisningen fångar upp aktuella frågor eller händelser som intresserar eleverna. På den dagliga samlingen pratar lärarna och eleverna om vad som framkommit på nyheterna men även sådant som är aktuellt på sociala medier. Några lärare berättar att eleverna håller sig uppdaterade om sådant som händer inom kommunen och i världen. Exempelvis har lärarna pratat mycket med eleverna om en aktuell händelse i kommunen där en organisation som arbetar med att avslöja pedofiler röjt en person som tagit kontakt med unga på nätet. I en lärarintervju framkommer att någon lärare brukar inleda sina lektioner utifrån kunskapsområdet med ett specifikt samtalsområde, för att sedan låta elevernas intressen styra innehållet framåt.

Rektorns ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Rektorns ansvar

Här bedöms:

- Rektorns styrning
- Förutsättningar för samordning
- Ansvar för kompetensutveckling

Rektorns styrning

Rektorn ser inte till att kunskapsområdet återkommer i högstadiet

Granskningen visar att rektorns styrning gällande kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck är begränsad. Rektorn ser inte till att kunskapsområdet behandlas återkommande under högstadiet.

Enligt rektorn och lärarna får lärarna förtydliganden från rektorn om att ta del av nytt innehåll i läroplanen varje gång sådant kommer. De uppger även att lärarna alltid får tid på sig att läsa in sig på nytt innehåll i läroplanen. Rektorn har dock inte verkat särskilt för att implementera de delar i läroplanen som rör kunskapsområdet och har heller inte därefter styrt att lärarna ska arbeta med området i sin undervisning. Rektorn har förtroende för lärarna att de själva styr arbetet inom kunskapsområdet.

Förutsättningar för samordning

Rektorn verkar inte för att undervisningen utifrån kunskapsområdet samordnas och integreras i olika ämnen

Granskningen visar att lärarna har förutsättningar att samarbeta kring undervisning generellt. Rektorn arbetar dock inte aktivt för att undervisningen i olika ämnen samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer som en helhet.

Av intervjuer med såväl lärare som rektorn framgår att rektorn inte är aktiv i samordningen gällande kunskapsområdet, utan förlitar sig på att lärarna gör detta sinsemellan. Enligt lärarna och rektorn delar lärarna arbetsrum och det finns tid avsatt för lärarna till generell samplanering. Exempelvis har lärarna möte varje vecka, det finns gemensamma träffar för all personal på skolenheten och var femte vecka finns tillfällen för samverkan med elevhälsoteamet. Rektorn uppger att lärarna inför Skolinspektionens granskning har pratat om hur de behandlar kunskapsområdet i undervisningen, men att de i annat fall troligtvis inte gjort det.

Rektorn berättar att både lärarna och rektorn anser att sexualitet, samtycke och relationer är ett viktigt område. Av intervjuer med såväl lärare som rektorn framgår dock att skolan inte har något strukturerat arbete för att integrera kunskapsområdet i undervisningen. Av intervjuer med lärare framgår att de inte känner till hur rektorn arbetar för att säkerställa att kunskapsområdet integreras i olika ämnen. Det framgår också att lärarna inte fått några instruktioner från rektorn att de ska arbeta med kunskapsområdet. Någon lärare berättar att rektorn generellt sett är närvarande och delaktig i det systematiska kvalitetsarbetet som kunskapsområdet är en del av. En annan lärare uppger att rektorn litar på att lärarna arbetar med kunskapsområdet. Enligt rektorn finns det lärare på skolan som har olika utvecklingsuppdrag, dock ingen med ett specifikt uppdrag som handlar om att integrera kunskapsområdet i undervisningen.

Ansvar för kompetensutveckling

Rektorn säkerställer inte att lärarna får kompetensutveckling inom kunskapsområdet

Granskningen visar att det finns möjligheter för lärarna att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att kunna undervisa om kunskapsområdet. Rektorn har dock inte tagit reda på vilken kompetensutveckling som lärarna har behov av för att kunna utveckla undervisningen inom kunskapsområdet.

Enligt rektorn har lärarna den kompetens de behöver för att undervisa om sexualitet, samtycke och relationer, dock inte när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck. Lärarna berättar att de delar arbetsrum och samarbetar med varandra vad gäller undervisningen. Någon lärare uppger att området är komplicerat och föränderligt eftersom nya ord och begrepp ständigt tillkommer. Enligt såväl lärarna som rektorn brukar lärarna på eget initiativ ta del av webinarier från Skolverket om kunskapsområdet. Lärarna brukar även läsa på inför att de genomför inslag i undervisningen som rör kunskapsområdet. Rektorn berättar att om lärarna efterfrågar stöd i arbetet med kunskapsområdet, så finns kompetenser som skolsköterska, skolkurator, skolpsykolog och ungdomsmottagningen att tillgå. I intervjuer med lärarna och rektorn framkommer det att lärarna inte fått något erbjudande om kompetensutveckling om sådant som rör kunskapsområdet. Rektorn har inte heller efterfrågat lärarnas behov av sådan kompetensutveckling.

Identifierade utvecklingsområden

Undervisningens bidrag till att ge eleverna kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- ge eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck samt att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang

Läroplanen anger att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.¹ Läroplanen anger vidare att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.²

Av granskningen framgår att undervisningen i begränsad utsträckning ger eleverna möjligheter till kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck samt att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till framställningar av relationer och sexualitet i olika medier i olika sammanhang. Genom att ge eleverna kunskaper om maktstrukturer som rör hedersrelaterat våld och förtryck kan elever få kunskap om grundläggande rättigheter, såsom kroppslig integritet, att leva ett liv fritt från våld och rätten att få forma och påverka sitt liv. Genom att arbeta med inslag som ger eleverna möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till framställningar av relationer och sexualitet i olika medier och sammanhang kan undervisningen bidra till främjande arbete mot våld i ungas partnerrelationer.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärare förutsättningar att utveckla undervisningen för att eleverna ska få möjlighet att utveckla kunskaper om maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck. Lärarna behöver även i undervisningen arbeta medvetet för att uppmuntra och utmana eleverna att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang. För att lärarna både ska

¹ Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

² Lgra22, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag Skolans uppdrag.

kunna upptäcka utsatthet hos eleverna och förmedla kunskaper i undervisningen behöver lärarna ha kunskaper inom området. På Skolverket finns material som kan användas i detta arbete.³

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande del:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Läroplanen anger att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Läraren ska även se till att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen samt förbereda eleverna för delaktighet, medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle.⁴

Av granskningen framgår att eleverna har få möjligheter att delta i planering, genomförande samt utvärdering av undervisningen. Genom att strukturerat och medvetet involvera eleverna i planeringen av undervisningen inom kunskapsområdet utvecklas deras förmåga att påverka samt möjligheten att identifiera områden som behöver fördjupas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att eleverna får ökat utrymme för delaktighet i planeringen och utvärderingen av undervisningen om kunskapsområdet. Ett sätt kan vara att lärare utefter elevernas mognad på ett strukturerat sätt tar del av elevernas behov och önskemål när det gäller undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer. Som stöd i arbetet kan rektorn använda Skolverkets material om Sexualitet, samtycke och relationer i anpassade grundskolan⁵ samt Elevers rätt till delaktighet i sin utbildning.⁶

Rektorns ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- planera utbildningen inom kunskapsområdet så att den är återkommande och samordna undervisningen för att ge eleverna en helhetsbild

Läroplanen anger att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer och att

³ [Skolverket Stöd-i-arbetet Sexualitet samtycke och relationer](#) och [Hedersrelaterat våld och förtryck – skolans ansvar och möjligheter - Skolverket](#) (hämtat 2025-03-11)

⁴ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

⁵ [Sexualitet, samtycke och relationer i anpassade grundskolan– webbkurs - Skolverket](#) (hämtat 2025-03-10)

⁶ [Elevers rätt till delaktighet i sin utbildning - Skolverket](#) (hämtat 2025-03-10)

rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.⁷ Läroplanen anger att eleverna ska få möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.⁸ Vidare anger läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.⁹ Läroplanen anger också att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Läraren ska också organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjligheter att arbeta ämnesövergripande.¹⁰

Av granskningen framgår att rektorn inte styr och leder arbetet om hur kunskapsområdet återkommande ska behandlas i utbildningen. Rektorn har delegerat arbetet med kunskapsområdet till lärarna. Det finns inga särskilda aktiviteter eller återkommande insatser i utbildningen utöver undervisningen för att säkerställa att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. Vidare framkommer av granskningen att rektorn gett begränsade förutsättningar för samordning av undervisningen gällande kunskapsområdet så att eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet. Det framgår att lärarna i viss mån planerar undervisningens innehåll var för sig och att det därmed inte finns något medvetet arbete för att synliggöra hur undervisningen kan breddas, fördjupas och ge en helhetsbild av hur kunskapsområdet hänger ihop. Genom att ta ansvar och se till att kunskapsområdet behandlas återkommande och genom att lärarna i högre grad samordnar sin undervisning kan lärarna närma sig kunskapsområdet tillsammans. Ett samlat arbete kan skapa en helhet för eleverna där olika undervisningsämnen bidrar med olika perspektiv, vilket ger eleverna möjlighet till progression och fördjupat lärande i utbildningen utifrån kunskapsområdet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn som pedagogisk ledare för lärarna och övrig personal i skolan tar ansvar och ser till att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck återkommande ska behandlas i utbildningen. Det kan innebära att ge lärarna verktyg för att samordna och utforma undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer så att ämnet behandlas återkommande i alla årskurser, med möjligheter till fördjupning. Skolverket har material som kan användas i detta.¹¹

⁷ Lgra22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

⁸ Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁹ Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

¹⁰ Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper Riktlinjer.

¹¹ [Sexualitet, samtycke och relationer - Skolverket](#) (hämtat 2025-03-10)

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- säkerställ att lärarna får den kompetensutveckling som krävs för att stärka sina kunskaper inom kunskapsområdet

Läroplanen anger att rektorn inom givna ramar har ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹²

Av granskningen framgår att rektorn inte har tagit reda på vilken kompetensutveckling som lärarna har behov av för att kunna undervisa om kunskapsområdet. Genom att ta reda på vilka behov av kompetensutveckling som finns gällande kunskapsområdet och se till att lärarna får den insats som de behöver kan utbildningen stärkas. När lärarna får kompetensutveckling kan de dela med sig av sina kunskaper och lära av varandra. Det ger ökade möjligheter för eleverna att bland annat få en undervisning som stärker förmågan att göra medvetna och självständiga val, bidra till förståelse för egna och andras rättigheter, förmedla betydelsen av samtycke, får kunskaper om maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck samt utvecklar elevernas kritiska förhållningssätt till framställningar av relationer och sexualitet i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna får den kompetensutveckling de behöver. Skolverket och SPSM har anordnat Mötesplats anpassade skolformer. Myndigheterna har även, inom ramen för Specialpedagogik för lärande, tagit fram modulen Utveckla arbetet i anpassade skolformer. På Skolverket och SPSM finns material som kan användas i detta arbete.¹³

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Anna-Carin Kostic, beslutsfattare.

Föredragande i ärendet har varit utredaren Marcus Rönnegård. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Anna Grimlund och Ewa Mölleryd deltagit.

¹² Lgr22, avsnitt 2.8 *Rektorns ansvar*.

¹³ [Planera, organisera och följa upp kollegialt lärande - Skolverket](#) (hämtat 2025-03-10) samt [Kompetensutveckling - Specialpedagogiska skolmyndigheten](#) (hämtat 2025-03-10)

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i de utvalda anpassade grundskolornas undervisning samt rektorns ansvar för utbildningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. I granskningen bedöms kvaliteten på undervisningen samt rektorns ansvar för utbildningen i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Kvalitetskriterier

Undervisningens innehåll

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning

Samordnad undervisning

Kunskaper i undervisningen

Undervisningens form

Didaktiska val i undervisningen

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Frågeställning 2

I vilken utsträckning tar rektorn ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Kvalitetskriterier

Rektorns ansvar

Rektorns styrning

Förutsättningar för samordning

Ansvar för kompetensutveckling

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.¹⁴

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.¹⁵

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.¹⁶ Att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar innebär att det måste finnas kunskap hos såväl lärare och annan personal som hos elever om vad dessa värderingar och rättigheter innebär och hur de kan förverkligas.¹⁷

Av skollagen framgår att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal.¹⁸

Av de inledande delarna av läroplanen för den anpassade grundskolan framgår att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Vidare framgår att medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar.¹⁹

¹⁴ 26 kap. 20 § skollagen.

¹⁵ 1 kap. 4 § skollagen.

¹⁶ 1 kap. 5 § skollagen.

¹⁷ Prop. 2009/10:165, s. 634.

¹⁸ 2 kap. 25 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet.

Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i läroplanen och ta klart avstånd från det som strider mot dem.²⁰

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.²¹

Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.²²

Skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.²³

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar

²⁰ Lgr22, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet.

²¹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

²² Lgr22, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter.

²³ Lgr22, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.²⁴

Av de inledande delarna av läroplanen för den anpassade grundskolan framgår att skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.²⁵

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår avseende skolans mål bland annat följande. Att varje elev ska kunna göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter. Att varje elev respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet, tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor. Att varje elev kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.²⁶

Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Vidare ska alla som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper samt visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt.²⁷

Läraren ska klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet. Vidare ska läraren öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem. Läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Undervisningen ska av läraren planeras och genomföras så att eleverna möts och

²⁴ Lgr22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

²⁵ Lgr22 avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden.

²⁶ Lgr22 avsnitt 2.1, Normer och värden, Mål.

²⁷ Lgr22 avsnitt 2.1, Normer och värden, Riktlinjer.

arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. Läraren ska tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.²⁸

Avseende kunskaper framgår i läroplanens andra del att skolan bland annat ansvarar för att varje elev som läser ämnen efter genomgången anpassad grundskola kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt har fått kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck.²⁹

Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Läraren ska också organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang och möjligheter att arbeta ämnesövergripande.³⁰

Avseende elevernas inflytande anges både i skollagen och i läroplanen att elever ska ges inflytande över utbildningen och att formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. I läroplanen anges vidare bland annat att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Läraren ska verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och även planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.³¹

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.³² På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.³³ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och inom givna ramar ett särskilt ansvar i bland annat följande delar: Att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Att kunskapsområdet sexualitet,

²⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

²⁹ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål.

³⁰ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper Riktlinjer.

³¹ 4 kap. 9 § skollagen, Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.

³² 2 kap. 9 § skollagen

³³ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen

samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. Att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjligheter att uppfatta större kunskapsområden som en helhet och att i undervisningen i olika ämnen integrera ämnesövergripande kunskapsområden.

Rektorn har även inom givna ramar ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.³⁴

Kursplanerna består av delarna syfte och centralt innehåll och har tillhörande betygskriterier samt i vissa ämnen även kriterier för bedömning av kunskaper.³⁵

³⁴ Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

³⁵ Lgra22, avsnitt 3. Kursplaner.

Redovisning av vidtagna åtgärder - Christinaskolan Anpassad Grundskola
Dnr 2024:9769

Utvecklingsområde 1: Ge eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck samt att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang.

- **Vidtagna åtgärder:**
 - Skolan har skapat en årsplanering med tre temaveckor som integrerar teman om hedersrelaterat våld och förtryck samt om relationer och sexualitet i olika medier och sammanhang. Temaveckorna behandlar förutom hedersrelaterat våld och förtryck även sexualitet, samtycke och relationer, mänskliga rättigheter, barnkonventionen samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger.
 - Förutom på temaveckorna behandlas utvecklingsområdet i undervisningen i religion.
 - Diskussionsövningar och workshops har genomförts i samarbete med elevhälsan via skolsköterska och socialtjänsten via fältassistenter.
 - Eleverna har fått analysera och diskutera representation av relationer och sexualitet i medier genom bild- och rörlig media.
- **Utvecklad kvalitet:**
 - Eleverna får en bättre förståelse för strukturellt förtryck och maktbalanser i relationer.
 - Ökad förmåga att kritiskt granska normer och förväntningar.
- **Effekter på lång sikt:**
 - Eleverna får verktyg att identifiera och hantera destruktiva maktstrukturer.
 - Höjd medvetenhet om rättigheter och gränssättning i relationer.
- **Ytterligare åtgärder:**
 - Fortsatt samarbete med externa aktörer för att fördjupa undervisningen.
 - Implementering av nya årshjulet.

Utvecklingsområde 2: Gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer.

- **Vidtagna åtgärder:**
 - Införande av elevdialoger för planering av undervisningsinnehåll.
 - Vi har skapat enkäter där varje elev har fått tycka till om innehåll och arbetssätt inför temavecka inom området sexualitet samtycke och relationer.
 - Vi har genomfört utvärdering efter temaveckan för att ta tillvara erfarenheter inför nästa års arbete.
- **Utvecklad kvalitet:**
 - Elevernas engagemang och motivation har ökat.
 - Ökad trygghet i att diskutera känsliga ämnen.
- **Effekter på lång sikt:**
 - Förstärkt elevinflytande och ägarskap över sin utbildning.
 - Ökad förståelse och acceptans av olika perspektiv.

- **Ytterligare åtgärder:**
 - Fördjupad elevdelaktighet.
 - Fortsatt arbete med differentierad undervisning utifrån elevernas behov.

Utvecklingsområde 3: Planera utbildningen inom kunskapsområdet så att den är återkommande och samordna undervisningen för att ge eleverna en helhetsbild.

- **Vidtagna åtgärder:**
 - Skapat en årsplanering för undervisningen som säkerställer att den är återkommande med progression i innehållet.
 - Årshjulet innehåller bland annat temaveckor som behandlar kunskapsområden som Sexualitet, samtycke och relationer samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger och hedersrelaterat våld och förtryck.
 - Samordnat kunskapsområdet i flera ämnen.
 - Tättare samverkan mellan lärare för att säkerställa en röd tråd.
- **Utvecklad kvalitet:**
 - Eleverna får en mer sammanhållen och djupgående förståelse.
 - Undervisningen blir mer systematisk och återkommande.
- **Effekter på lång sikt:**
 - En mer strukturerad och likvärdig utbildning för alla elever.
 - Ökad förståelse för kunskapsområdet Sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- **Ytterligare åtgärder:**
 - Implementera temaveckor för att fördjupa vissa områden.
 - Förstärkt samarbete mellan skolans personal och elevhälsoteamet.

Utvecklingsområde 4: Säkerställ att lärarna får den kompetensutveckling som krävs för att stärka sina kunskaper inom kunskapsområdet.

- **Vidtagna åtgärder:**
 - Anmält lärare till RFSU:s utbildning för skolpersonal inom Sexualitet, samtycke och relationer.
 - Planerat för lärarfortbildning i samverkan med SPSM.
 - Genomfört gemensamma litteraturstudier av boken "Lärare gör, sexualitet, samtycke och relationer" av Inti Chavez Perez, genomfört kollegialt lärande i grupp utifrån materialet.
- **Utvecklad kvalitet:**
 - Lärarna får ökad trygghet i att undervisa om ämnet.
 - Ökad enhetlighet och kvalitet i undervisningen.
- **Effekter på lång sikt:**
 - En mer kompetent lärarkår med fördjupad kunskap inom området.
 - Förstärkt skolkultur där kunskapsområdet förankras i verksamheten.
- **Ytterligare åtgärder:**
 - Långsiktig plan för kontinuerlig fortbildning som följs upp vid medarbetarsamtal.
 - Utveckla mentorskap där erfarna lärare stöttar kollegor inom området.

Återkoppling till eleverna: Skolinspektionens beslut har presenterats och diskuterats i klassrummen samt i elevrådet. Eleverna har fått möjlighet att ge synpunkter på hur

undervisningen kan utvecklas vidare. Eleverna som deltog i intervjuerna tyckte att det var en olustig situation och lite svårt att delta, i efterhand så säger dem ”den där konstiga intervjun”.

Skolinspektionens
kvalitetsgranskning vid
Munksunds skola

§107

25BUN238

...

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Munksunds
skola i Piteå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Munksunds skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Munksunds skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp undervisningens genomförande på ett mer systematiskt sätt för att kunna bedöma dess kvalitet och besluta om eventuella förbättringsåtgärder i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den även stimulerar elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera arbetet för likvärdighet i bedömning så att alla lärare ges möjlighet till samverkan inom samtliga ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **31 oktober 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:8740) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på kunskapsuppdraget och skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka samt organiserar så att obehöriga lärare får en planerad introduktion på skolan och stöd i sitt arbete och i sin undervisning.

Skolenhetens organisation kännetecknas av att lärarna regelbundet samarbetar och arbetar i nära samverkan med elevhälsan, ofta med en tydlig agenda. Det finns flera ändamålsenliga forum för samarbete, såsom avstämningsmöten, klasskonferenser, elevhälsomöten och arbetsplatsträffar. Lärarna har gemensamma möten, både mellan och inom årskurser samt inför utvecklingssamtal. Samverkan med andra skolor sker inom kommunens utvecklingsarbete kring språkutvecklande arbetssätt (SKUA) och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). På skolenheten finns, utöver de kommunövergripande utvecklingsarbetena, ett antal fastställda utvecklingsområden. Under hösten 2024 pausas vidare fortbildning för att ge lärarna möjlighet att reflektera över vad de har lärt sig under de senaste läsåren eller anammat. Rektorn kan därför i dagsläget inte ge en beskrivning av vilka effekter det genomförda utvecklingsarbetet har haft på undervisningen men vissa verktyg från arbetet med SKUA används frekvent i undervisningen och utgör ett diskussionsunderlag vid elevhälsomöten.

På skolenheten finns tydliga arbetsmetoder och förhållningssätt, exempelvis tydliga rutiner för incidentrapportering, frånvarohantering och

konsekvenstrappan, samt ett systematiskt arbete mot kränkande behandling. Obehöriga lärare får en planerad introduktion. Introduktionen ges som regel först av huvudmannen därefter organiserar rektorn stöd från lärare och elevhälsan. Vid behov kan rektorn tillsätta en mentor.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar på olika sätt skolans kunskapsresultat och hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärares förutsättningar. Vidare följer rektorn till viss del upp undervisningens genomförande.

Rektorns uppföljning av elevernas kunskapsresultat omfattar omdömen och måloppfyllelse i alla ämnen och årskurser samt resultat av kartläggningar. Rektorn följer också upp exempelvis elevfrånvaron och kränkingsanmälningar. Rektorn följer till viss del upp undervisningens genomförande, exempelvis genom att göra kortare lektionsbesök och genom att elevhälsan har gjort vissa observationer. För att få ytterligare underlag till analyser har rektorn gett elevhälsan i uppdrag att mer systematiskt observera lärarnas undervisning under innevarande termin.

Analyser tillsammans med lärarna av eleverna kunskapsresultat sker framförallt vid klasskonferenser varje termin samt vid regelbundna avstämningar tillsammans med elevhälsan. Härutöver sker vissa avstämningar löpande med respektive lärare. Rektorns uppföljning av elevernas kunskapsresultat för läsåret 2023/24 visar att alla elever i årskurs 1 uppnådde kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i läsförståelse. För årskurs 3 var måloppfyllelsen 85–100 procent i ämnena matematik, svenska, samhällsorienterande och naturorienterande ämnen. Utifrån diskussioner med skolpersonalen har rektorn uppmärksammat att en större andel elever i en av årskurserna har behov av särskilt stöd jämfört med tidigare årskurser. Rektorn ser också ett behov av att rikta stöd till elever och grupper i matematik. Föregående läsår var fokus på stöd mest riktat mot svenskämnet.

Vidare följer rektorn upp hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen genom att aktivt delta och leda elevhälsomöten och arbetsplatsträffar där inslag kring värdegrund är ett vanligt förekommande diskussionsämne och arbetsområde, exempelvis värdegrundsövningar. I det arbetet är rektorns strävan att på organisationsnivå forma gemensamma riktlinjer så att alla årskurser tar upp samma saker gällande värdegrund. Rektorn tillsammans med personalen följer även upp och analyserar skolans trygghetsenkät för att få en bild av hur verksamheten fungerar för att än mer kvalitativt arbeta med värdegrundsuppdraget.

Rektorn fördelar resurser utifrån elevernas måluppfyllelse och identifierade behov. Rektorn har exempelvis detta läsår öppnat en lärstudio där elever kan få mer stöd av en utbildad lärare. Effekterna av satsningen har hittills visat att studieron i klassrummen har ökat samt att elever med behov av att arbeta i ett mindre sammanhang lyckas bättre med sin skolgång.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr ett aktivt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn analyserar skolenhetens kunskaps- och värdegrundsresultat utifrån kön. Exempelvis ställer hen utmanande genusfrågor till lärarna kring vad som betraktas som manligt och kvinnligt samt påminner lärarna om att skicka både flickor och pojkar till elevrådet. Vid elevhälsomötena som rektorn leder förs också diskussioner och görs jämförelser exempelvis kring flickors mående och pojkars talutrymme.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp undervisningens genomförande på ett mer systematiskt sätt för att kunna bedöma dess kvalitet och besluta om eventuella förbättringsåtgärder i undervisningen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte skaffar sig tillräckliga underlag kring undervisningens genomförande för att därefter kunna analysera skolenhetens olika resultat i relation till varandra. Rektorn behöver följa upp kvaliteten i undervisningens genomförande för att kunna sätta in träffsäkra åtgärder för att ytterligare utveckla undervisningen och skolenheten.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn frekvent och systematiskt följer upp undervisningens genomförande, analyserar och bedömer dess kvalitet, samt sätter kunskapsresultaten i relation till undervisningens genomförande och de förutsättningar som finns. Rektorn har en central roll i att systematiskt följa upp undervisningens genomförande för att bedöma dess kvalitet och vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. För att säkerställa en kontinuerlig utveckling av undervisningen bör rektorn regelbundet genomföra systematiska lektionsobservationer samt ta del av elevhälsans observationer.

Genom en strukturerad analys av insamlade observationer får rektorn en helhetsbild av både framgångsfaktorer och utvecklingsområden. Dessa insikter ska ligga till grund för beslut om riktade utvecklingsinsatser, vilka bör implementeras i samverkan med personalen. För att säkerställa att insatserna leder till önskad effekt är det avgörande att rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt utvärderar och justerar åtgärderna vid behov. Vidare bör rektorn aktivt uppmärksamma och lyfta fram framgångsrika undervisningsmetoder som identifieras vid observationerna. Genom att sprida dessa goda exempel inom kollegiet kan ett kollegialt lärande främjas och skapa en kultur av delaktighet och pedagogisk utveckling.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit av intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är i hög grad strukturerad och varierad och lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Genom att anpassa uppgifter och aktiviteter utifrån ämnet, lektionens längd och innehåll skapar lärarna en variation i en bra lärmiljö. Lektionerna följer till stora delar ett logiskt och sammanhängande flöde. Lärarna varierar undervisningsmetoder genom att exempelvis låta eleverna arbeta med problemlösning först i grupp och sedan i par. Vidare får eleverna variera mellan att läsa bok, se film kopplat till en genomgång, arbeta teoretiskt och praktiskt, till exempel genom att röra på sig samtidigt som de tränar på multiplikationstabellen. Vanligt är att eleverna får arbeta tvärvetenskapligt, exempelvis genom att arbeta med bild och svenska. Lektionerna har en ändamålsenlig struktur med en gemensam introduktion som förmedlar dagens schema, lektionen, de konkreta uppgifterna som eleverna ska göra och de arbetssätt som de ska

använda. De observerade lektionerna avslutas gemensamt, ibland med att läraren ber eleverna plocka undan och ibland med någon typ av kort sammanfattning. Lärarna tydliggör syftet med lektionerna och val av innehåll och arbetssätt under lektionen för eleverna. Exempelvis berättar lärarna för eleverna att de först ska öva på att göra en tankekarta om fåglar för att vid efterföljande lektioner skriva en text om fåglar. Lärarna och annan personal rör sig aktivt runt i klassrummet för att försäkra sig om att eleverna förstår, kommer i gång och går framåt i sin kunskapsutveckling samt bibehåller sitt engagemang. Lärarna hjälper och stödjer eleverna genom att vara tillgängliga och lyhörda, till exempel stannar de till när eleverna ber om hjälp för att tillsammans med dem resonera kring olika lösningsalternativ.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Lärarna utformar på flera sätt undervisningen så att eleverna utifrån sin ålder och mognad får möjlighet att reflektera kring och utarbeta strategier för sitt lärande samt görs delaktiga i undervisningens innehåll och arbetssätt. Flertalet lärare försöker återknyta till vad eleverna har arbetat med under tidigare lektioner och knyta det till lärandemålen. Eleverna får använda "Tankeboken", som de skrivit i vid sina första skoldagar, för att reflektera kring sin kunskapsutveckling. Eleverna får också göra en utvärdering varje termin och reflektera över sitt lärande samt vad de tycker att de kan efter terminens arbete. Eleverna kan även få göra tummen upp/ner kring hur undervisningen, raster och andra tillfällen fungerat.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas motivation och självförtroende men anpassar bara till viss del undervisningens innehåll och arbetssätt så att det stimulerar och utmanar alla elever. Lärarna berömmar eleverna för att stimulera dem till att lyckas med deras uppgifter och aktiviteter. Lärarna förmedlar tilltro till eleverna och till deras förmågor och det råder ett öppet klassrumsklimat där elever på olika sätt visar att de vågar svara på lärarens frågor och där det inte gör något om eleverna svarar fel. Lärarna erbjuder uppgifter och aktiviteter på olika svårighetsnivåer, främst i ämnena matematik och svenska. Däremot, när undervisningen handlar om andra skolämnen, till exempel naturorientering (NO) och eleverna har arbetat klart med en specifik uppgift, övergår uppgifterna ofta till att eleverna får göra extrauppgifter, rita, måla, läsa bok eller får hämta läsplattor och räkna. Det leder till att eleverna ibland tappar fokus och börjar prata, blir rörliga eller gör andra saker som inte har med uppgiften att göra. Elevers rastlöshet visar sig när lektioner handlar om att

alla elever genomgående ska göra samma saker och när de blir olika snabbt färdiga.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den även stimulerar elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen inte ger eleverna utmanande uppgifter inom samtliga ämnen. När eleverna inte ges möjlighet att utmanas av uppgifter och aktiviteter av mer fördjupande karaktär kan det påverka deras motivation, engagemang och kunskapsutveckling på sikt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar arbetet med att utmana eleverna med uppgifter och aktiviteter som är av mer fördjupande karaktär snarare än upprepande, i övriga skolämnen utöver svenska och matematik. För att bibehålla elevernas nyfikenhet, förväntansfullhet och vetgirighet behöver lärarna utmana eleverna kognitivt och utveckla deras tänkande utifrån deras ålder och mognad genom att bidra med uppgifter av fördjupande karaktär. Genom att erbjuda uppgifter av fördjupande karaktär när eleverna är klara med sina basuppgifter, exempelvis inom natur- och samhällsorienterande ämnen, kan elevernas kunskaper samt deras motivation och engagemang i undervisningen stärkas på lång sikt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med elever,

rektor, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Arbetet för trygghet

All personal arbetar aktivt och medvetet, under ledning av rektorn, för att eleverna ska känna sig trygga på skolan. Verksamheten präglas av en öppen atmosfär, där rektorn har en central roll och snabbt får information om händelser som uppstår. Elevernas upplevda trygghet fångas upp genom trygghetsenkäter, utvecklingssamtal och lärarnas kontinuerliga samtal med sina klasser. Elevhälsan analyserar enkätsvaren tillsammans med eleverna. Resultaten visar att eleverna generellt känner sig trygga i skolan. Dock har rektorn identifierat ett behov av att tydliggöra reglerna för rastaktiviteter på fotbollsplanen. För att stärka tryggheten har all personal en ansvarsroll som rastvärd och agerar oavsett vilken elev som är inblandad i en situation. Personalen har identifierat så kallade "hot spots" på skolgården vilket har lett till en ökning av antalet rastvärdar. Om något händer kontaktas trygghetsteamet och åtgärder sätts in. Vid konflikter genomförs en grundlig utredning och uppföljning inom elevhälsan. Elevernas trygghet diskuteras också i samband med hälsosamtal.

Som en del av det trygghetsskapande arbetet har skolan en fadderverksamhet, där äldre elever är faddrar för yngre. Lärarna involverar eleverna i samtal kring hur de vill ha det i klassrummet och tillsammans skapas regler som bidrar till en trygg miljö. Skolans kultur bygger på ett gemensamt ansvar där alla elever ses som "allas barn". Det finns tydliga rutiner för hantering av kränkningar och incidenter. Den personal som varit involverad i en utredning ansvarar också för att dokumentera och rapportera händelsen skriftligt.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver ett medvetet arbete för att främja studieron på skolan och arbetet är präglat av samsyn och gemensamma förhållningssätt. På skolenheten finns en samstämmig bild mellan lärare och rektor av vad studiero innebär och lektionerna har en struktur som bidrar till studiero. Studiero kartläggs via elevhälsosamtal, enkäter och eleverna görs delaktiga genom att prata om studiero på lektionerna och på elevrådet. Personalen har funnit bra lösningar för att skapa studiero, till exempel genom att utveckla lärstudion och genom att emellanåt ha "pratfria minuter" för vissa klasser. Det pågår regelbundna gemensamma diskussioner på skolan om strategier och förhållningssätt i lärarnas arbete med att upprätthålla och vid behov återställa studiero på lektionerna. Det finns även strategier för

att hantera konflikter som utgår från gemensamma förhållningssätt när det gäller lärarnas bemötande av eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen

Rektorn följer noggrant upp och analyserar eventuella avvikelser i omdömen för att säkerställa likvärdig bedömning. Dessa analyser ligger till grund för dialoger med lärarna kring bedömning. Vidare jämför rektorn elevernas resultat i olika ämnen och årskurser samt jämför resultaten från de nationella proven i relation till lärarnas omdömen. I de fall rektorn uppmärksammar eventuella avvikelser mellan resultaten på de nationella proven och lärares omdömen förs diskussioner med lärarna om avvikelserna. En avvikelseanalys har genomförts i skolans två årskurs 1-klasser, där en viss skillnad i omdömen mellan klasserna har identifierats. Vidare har rektorn, i samband med diskussioner om avvikelser, uppmärksammat att lärare ibland har olika uppfattningar om enskilda elevers förmågor. För att säkerställa en mer enhetlig bedömning har rektorn fört dialoger med både lärarna och elevhälsan kring elevernas förmågor, vikten av likvärdig bedömning och eventuella behov av ytterligare lärarstöd. Rektorn ser att de framåt behöver använda sig av en gemensam måttstock, att de talar samma språk kring bedömning.

Kvalitetssäkring av bedömningar och omdömen

Rektorn ger lärarna i varierande grad förutsättningar att regelbundet samverka med varandra kring bedömningar samt ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att kvalitetssäkra dessa. Lärarna arbetar

både gemensamt och i samverkan med elevhälsan för att säkerställa en likvärdig bedömning. De samrättar, analyserar och jämför resultat från Skolverkets bedömningsstöd, omdömen och nationella prov samt följer upp eventuella avvikelser. Lärarna har tid avsatt till att diskutera och hjälpa varandra när de känner sig osäkra kring bedömningsfrågor och har behov av att diskutera och analysera sina bedömningar. För att säkerställa en likvärdig bedömning skattar lärarna elevernas prestationer digitalt genom att göra färgkodningar som därefter analyseras och jämförs. Vid osäkerheter och skillnader kring färgkodningen diskuterar lärarna med varandra. Vidare använder lärarna Skolverkets blankett som innefattar omdöme och framåtsyftande kommentar och diskuterar vikten av att arbeta likvärdigt.

Det finns dock lärare som är ensamma i sina ämnen och som har ämnen där det inte finns nationella prov. Dessa lärare saknar tid och möjlighet till att regelbundet diskutera exempelvis utformning av ändamålsenliga bedömningssituationer och bedömning av olika elevprestationer tillsammans med andra lärare som undervisar i samma ämnen. Samverkan med andra skolor sker endast vid samrättning av nationella prov och lärarna uttrycker önskemål om mer samverkan med andra lärare från andra skolor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera arbetet för likvärdighet i bedömning så att alla lärare ges möjlighet till samverkan inom samtliga ämnen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn till viss del ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och omdömen, till exempel via gemensamma diskussioner inom skolan och samrättning, av nationella prov mellan skolor. Det saknas dock tydliga riktlinjer för hur sambedömningen ska gå till i de ämnen som inte har nationella prov och där lärare är ensamma i sitt ämne. En utökad samverkan kan stärka lärarnas bedömarkompetens, skapa samsyn och säkerställa likvärdighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet för likvärdig bedömning genom att ge lärarna ytterligare förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar i samtliga ämnen. Samtliga lärare behöver få tid och möjlighet att regelbundet samverka och diskutera hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer samt hur de kan bedöma olika elevprestationer. Sådana analyser och diskussioner kan bidra till att

lärare utvecklar sin bedömarförmåga och främja en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper. Arbetet kan med fördel ta avstamp i redan befintligt implementerat arbete där lärarna färgkodar elevernas kunskapsnivå. För att ytterligare skapa förutsättningar för samverkan kan ett utbyte med andra skolor lämpligen organiseras.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I handläggningen av ärendet har även utredarna Pia Almarlind (föredragande), Tobias Thorén och Eva Ahlman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, samt den offentliga statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4–5 februari 2025. Besöket genomfördes av Pia Almarind och Tobias Thorén.

Munksunds skola är en F-3 skola med 121 elever och ligger i Piteå kommun. Skolan leds av en rektor. Skolans förskoleklass ingår inte i granskningen.

Formulär för huvudmannens redovisning – PKG

Huvudman/Skolenhet: Piteå Kommun/Munksunds skola

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar.

Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Vi har gått igenom beslutet på APT och lärarna har i sin tur återkopplat till eleverna i sina klasser.

Utvecklingsområde 1: [Rektors ledarskap](#)

[Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:](#)

- [Rektorn behöver följa upp undervisningens genomförande på ett mer systematiskt sätt för att kunna bedöma dess kvalitet och besluta om eventuella förbättringsåtgärder i undervisningen.](#)

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

- Rectorsområdet har utökats med en biträdande rektor som ska avlasta rektor i arbetet. Därmed frigörs tid till verksamhetsbesök.
- Elevhälsan har sedan höstterminens start en ny struktur på elevhälsomötena. Läraren bjuds in för att delge elevhälsan nuläget i sin klass/grupp. Det ger rektor och de andra professionerna en större inblick på både framgångsfaktorer och utmaningar som finns. Utifrån vad som kommer fram planeras insatser.
- Vi har förändrat elevhälsans arbete och rutiner så att vi numera är fler som gör observationer i verksamheten (rektor, biträdande rektor, specialpedagog, kurator och skolpsykolog). Utifrån vad vi ser planeras eventuella insatser i undervisning och stödjande samtal tillsammans med lärare vid våra elevhälsomöten.

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

- Lärarna upplever att de känner sig lyssnade på.
- Utifrån de observationer som görs i verksamheten fångas inte bara lärarens upplevelse upp utan vi kan även se andra saker som är framgångsrika eller behöver utvecklas och ta fram strategier för det.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Vi kommer att utvärdera detta när det gått en tid för att se om vi behöver göra ytterligare förändringar i själva strukturen på elevhälsosamtalet med lärarna.

Utvecklingsområde 2: Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den även stimulerar elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

- Schemalagda arbetslagsträffar där vi diskuterar och planerar hur vi i olika ämnen kan utveckla undervisningen så att den passar elever på olika nivåer.
- De extrauppgifterna som lärarna haft i slutet av en lektion för de elever som är klara är förändrade så att de är anpassade till det specifika ämnets karaktär.

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Något som vi märkte av redan i våras är hur samtalen i de olika arbetslagen förändrats och hur lärarna nu tar inspiration av varandra i hur de kan utveckla bredden på sin undervisning.

Vid schemaläggning inför detta läsår har vi försökt blanda elever från de båda klasserna i varje årskurs för att frigöra mer grupptimmar för lärarna. Detta har gett möjlighet till att undervisa eleverna på annat sätt och i mindre grupper. Det gynnar både starka och svaga elever.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Samarbete med två andra lågstadieskolor i vårt rektorsområde där lärarna får träffas vid några tillfällen per läsår för att samtala om bland annat hur vi ger stimulans till elever som nått längre i sin kunskapsutveckling.

Utvecklingsområde 3: Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 4: **Bedömning och betygssättning**

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera arbetet för likvärdighet i bedömning så att alla lärare ges möjlighet till samverkan inom samtliga ämnen.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Förutom att använda sig av Skolverkets bedömningsstöd så har vi på arbetslagsträffar vikt tid för att diskutera likvärdig bedömning i de olika ämnena. För att ge exempel så tolkar de kunskapskraven tillsammans, de tittar på olika texter som de sedan bedömer och diskuterar hur de tänker kring sin bedömning. Dessa träffar är något som vi kommer att ha regelbundet varje läsår framöver.

Lärarna sam-rättar även nationella prov.

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Rektor och specialpedagog ser att vi närmar oss ett mer likvärdigt tänkande då vi haft uppföljningar av elevernas kunskapsresultat tillsammans med lärarna.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Samarbete med två andra lågstadieskolor i vårt rektorsområde där lärarna får träffas vid några tillfällen per läsår för att samtala om likvärdig bedömning i samtliga ämnen.

Samarbete med områdets mellan- och högstadieskola finns också inplanerat där lärarna på lågstadiet får träffa lärarna för de äldre stadierna för att de ska få syn på vilka färdigheter som är avgörande att befästa tidigt för att eleverna ska lyckas längre fram.

Samtliga lärare får jämföra vad som är "tillräckligt" på olika stadier och tydliggöra skillnaderna i kunskapskraven och ges möjlighet att prata ihop sig så att undvika att elever faller mellan stolarna vid stadieövergångar.

Sammanträdesplanering

2026

§108

25BUN240

...

Barn- och utbildningsnämndens Sammanträdesplanering 2026

Ledamöternas

2025-09-30

Redovisning	Politisk beredning Sammanträdesrum Brage om inget annat anges	Samverkan (tisdag kl. 13.00 i Saga om inget annat anges)	AU (kl. 08.00 i Saga om inget annat anges)	BUN (kl 08.30 i Saga om inget annat anges)	Ansvarig
-------------	---	--	--	--	----------

Januari	2025-12-16	2026-01-13	2026-01-14	2026-01-23	
Årsredovisning/bokslut 2025				X	Verksamhetschef ekonomi. Handlingar i Meetings två dagar innan sammanträde. Inlämning 260130
Februari	2026-01-30	2026-02-10	2026-02-11	2026-02-26	
Kvalitetsrapport "Det bästa för Piteå"			X	X	Förvaltningschef
Mars	2026-02-25	2026-03-10	2026-03-13	2026-03-25	
Personligt				X	Anette Christoffersson
Aktuell skolpolitik 2026				X	BUN beslutar om vilka som deltar i augusti 2026
Patientsäkerhetsberättelse 2025			X	X	Verksamhetschef Elevhälsan
April	2026-03-19	2026-03-31	2026-04-01	2026-04-22	
Månadsrapport mars				X	Samordnande controller Inlämning 260408
Maj	2026-04-24	2026-05-05	2026-05-07	2026-05-27	
Månadsrapport april				X	Samordnande controller Inlämning 260508
Juni	2026-05-28	2026-06-02	2026-06-08	2026-06-24	
Beslut SP			X	X	Verksamhetschef ekonomi
Kvalitetsrapport "Enkelt att bo attraktivt"			X	X	Förvaltningschef
Juli	/	/	/	/	/

Redovisning	Politisk beredning Sammanträdesrum Brage om inget annat anges	Samverkan (tisdag kl. 13.00 i Saga om inget annat anges)	AU (kl. 08.00 i Saga om inget annat anges)	BUN (kl 08.30 i Saga om inget annat anges)	Ansvarig
-------------	---	--	--	--	----------

Augusti	2026-08-20	2026-08-25	2026-08-28	2026-09-07	
Delårsrapport 2026				X Omedelbar justering	Verksamhetschef ekonomi Inlämning 260908
Information om 1% fördelning			X	X	Verksamhetschef ekonomi
September	2026-09-11	2026-09-15	2026-09-21	2026-10-01	
Oktober	2026-09-25	2026-10-06	2026-10-08	2026-10-21	
Genomgång av svaren till Grundläggande granskning 2026			X	X	Samordnande controller
November	2026-10-23	2026-11-03	2026-11-05	2026-11-17	
Månadsrapport oktober				X	Samordnande controller Inlämning 261104
Kvalitetsrapport "Enklare att ha mer av kul"			X	X	Förvaltningschef
Grundläggande granskning 2026			X	X	Samordnande controller
Uppföljning Interkontrollplan 2026			X	X	Samordnande controller
Internkontrollplan 2027			X	X	Samordnande controller
December	2026-11-20	2026-12-01	2026-11-30	2026-12-10	
Månadsrapport november				X	Samordnande controller Inlämning 261203
Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)			X	X	Förvaltningschef
Beslut Internbudget			X	X	Verksamhetschef ekonomi, 4 st avdelningschefer
Januari 2027	2026-12-18				

Inriktningsbeslut - Medel
för nämnden att
prioritera och fördela
§ 109
25BUN235

...

Varje dag i förskolan
och skolan är viktig!

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Inför internbudget 2026

- Medel för nämnden att fördela och prioritera

BUN 2025-09-30

Piteå kommun

Våra äskanden om utökad driftsram 16,9 mkr för år 2026

Beror på...

- Lagkrav
- På grund av befolkningsökning
- På grund av politiska beslut & riktlinjer

Driftskostnadseffekt (ökade kostnader) i mkr Strategisk plan 2026-2028

						Uppskattat erhållet Piteå					
Avdelning	Bilaga nr	Verksamhetsförändring	Lagkrav	Statsbidrag	kommun, mkr	Pol beslut	2026	2027	2028		
Förskola	2.1	Resursförskola	SL (2010:800), Lag (2018:1303) 8 kap. 9 §, 14 §				0,7	0,6	0,6		
	2.2	Nationella minoriteter och samiskt förvaltningsområde	SL (2010:800) 10 §, Lag (2009:724) 12b §, Lag (2009:1299) 9-10 §§			23KS222	1,3	1,2	1,1		
Grundskola	2.3	Stärkta skolbibliotek	SL (2010:800) 24 a §, d §, (2013:801) 2 §	Generellt	1,7		4,5	4,6	4,7		
	2.4	Utökat elevantal anpassad grundskola	SL (2010:800) 7 kap. 5 §				1,9	3,7	4,3		
	2.5	Utökade kostnader fjärrundervisning i modersmål	SL (2010:800) 10 kap. 7 §	Riktat	0,5		0,6	0,6	0,6		
Gymnasiet	2.6	Utökat elevantal anpassad gymnasieskola	SL (2010:800), Gymnasieförordningen (2010:2030), LSS				2,0	4,2	3,8		
	2.7	Utökade kostnader för reformen Gy25	SL (2010:800), Gymnasieförordningen (2010:2030)				0,8	0,8	0,1		
Elevhälsa	2.8	Skolsocialt team	SL (2010:800)	Riktat	0,4		0,4	0,4	0,4		
	2.9	Utökning skolpsykolog till anpassad grundskola	SL (2010:800), (2022:1315)				0,4	0,5	0,5		
	2.14	Utökning närvaroteam	SL (2010:800) 7 kap. 19a §				1,5	1,6	1,6		
Förvaltning	2.10	Säkerhetsapplikation för personal inom Utbildningsförvaltningen	SL (2010:800) 5 kap. 1 §				0,7	0,7	0,7		
Förvaltning	2.11	Utökade kostnader digitala nationella prov	Prop. 2017/18:14 som lett fram till Uppdrag från regeringen U2017/03739/GV				0,8	0,8	0,8		
Förvaltning	2.12	Samordning samhällsviktig verksamhet	(2022:524) 20 §				0,7	0,7			
Förvaltning	2.13	Trivselpeng för månadsanställda					0,6	0,6	0,6		
SUMMA							2,6	16,9	21	19,8	

Verksamhetsförändringar (16,9 mkr) + prisökningar (6,2 mkr)

Ramökningar/engångsanslag ingår i driftbudget och resultatbudget	Äskat 2026	Beslut 2026	Äskat 2027	Beslut 2027	Äskat 2028	Beslut 2028
Barn- och utbildningsnämnden	23 211	24 120	27 189	24 020	26 116	22 592
Resursskola	717	700	573	580	587	580
För nämnden att prioritera		15 000		15 000		15 000
Nationella minoriteter och samiskt förvaltningsområde	1 311		1 222		1 083	
Stärkta skolbibliotek, ny skollag från 1 juli	4 452		4 585		4 725	
Utökat elevantal anpassad grundskol	1 860		3 671		4 295	
Utaökade kostn fjärrundervisning i modersmål	606		625		643	
Utökat elevantal anpassad gymnasieskola	2 048		4 205		3 830	
Skolsociala team	389		401		413	
Utökning skolpsykolog anpassad grundskola	445		458		472	
Säkerhetsapplikation för personal	723		723		723	
Utökade kostnader för digitala nationella prov	815		815		815	
Utökning närvaroteam	1 524				1 617	
Utökade kostnader för reformen Gy25	800	800			72	72
Samordning samhällsviktig verksamhet	680	680				
Trivselpeng för månadsanställda	600	700			600	700
Bedömd prisökning, avtal	6 241	6 240			6 241	6 240

Engångsmedel under 3
år för ökade

Engångsmedel under
2026-2027

Investeringar

Investeringsbudget per projekt		Äskat 2026	Beslut 2026		Äskat 2027	Beslut 2027	Äskat 2028	Beslut 2028
Barn- och utbildningsnämnden		157 800	146 500		201 400	173 400	277 100	237 100
Utemiljö skolor och förskolor	}							
Investeringar i arbetsmiljö säkerhet		18 200	18 200		20 700	20 700	20 600	20 600
Reinvesteringar								
Solanderprojektet, om- & tillbyggnad		53 000	53 000		12 000	12 000		
Om- & tillbyggnad lokaler		64 600	61 800		79 700	79 700	51 500	51 500
Porsnässkolan nybyggnad		17 000	10 000		25 000	25 000	60 000	60 000
Bergsvikens förskola nybyggnad		1 000	1 000		18 000	10 000	38 000	20 000
Rösvik förskola & skola ny- & tillbyggnad		1 000	1 000		17 000	10 000	55 000	55 000
Berget nyförskola		1 500	1 500		16 000	16 000	30 000	30 000
Strömbackaskolan Tor ombyggnad		1 500			13 000		22 000	
Pitholmshöjden ny skola, stadsutv Öster					500		500	

Driftskostnader pga investeringar

Ramökningar/engångsanslag ingår i driftbudget och resultatbudget		Äskat 2026	Beslut 2026
Barn- och utbildningsnämnden		3 643	1 900
Om- och tillbyggnad Böle skola		0	0
Om- och tillbyggnad av Solanderskolan och Sjulnässkolan tillbyggnad		477	0
Porsnässkolan nybyggnad		828	0
Svensbyn ny förskola		0	0
Grans kök om- och tillbyggnad		0	0
Pitholmsskolan moduletablering		362	0
Christinaprojektet - Städ, hyra och personalkostnader		1 976	1 900

Att finansiera inom ram: 1 743 tkr

Att finansiera inom
ram: 325 tkr

Tillfällig ramökning pga investeringar

Tillfälliga ramökningar ingår i driftsbudget och resultatbudget	Äskat 2026	Beslut 2026	Äskat 2027	Beslut 2027	Äskat 2028	Beslut 2028
Barn- och utbildningsnämnden	11 525	11 200	11 390	0	2 150	0
Om- och tillbyggnad Böle skola	25		215		1 200	
Om- och tillbyggnad av Solanderskolan och Björklunda			775			
Strömbackaskolan, Tor och Atle			100			
Šulnässkolan, tillbyggnad			850		600	
Porsnässkolan ny skola	7 000	7 000				
Rosvik Ny- och tillbyggnad förskola och skola			9 200			
Kullenskolan ombyggnad					50	
Svensbyn ny förskola					75	
Pitholmskolan moduletablering	1 425	1 400				
Bergsviksskolan ombyggnad					25	
Christinaskolan ombyggnad av NO-salar	25					
Grans kök om- och tillbyggnad			200		200	
Christinaprojetet	250		50			
Grans personalparkering	2 800	2 800				

Totalt att finansiera inom ram

Drift pga investeringar				
	Själkässkolan, tillbyggnad	477		
	Porsnässkolan nybyggnad	828		
	Pitholmsskolan moduletablering	362		
	Christina - städ, hyra, personal	76	(Fick 1 900 av 1 976)	
		1 743		
Engångsanslag				
	Om- & tillbyggnad Böle skola	25		
	Pitholmsskolan moduletablering	25	(Fick 1 400 av 1 425)	
	Christinaskolan NO-salar	25		
	Christinaprojektet	250		
		325		
	Totalt	2 068		

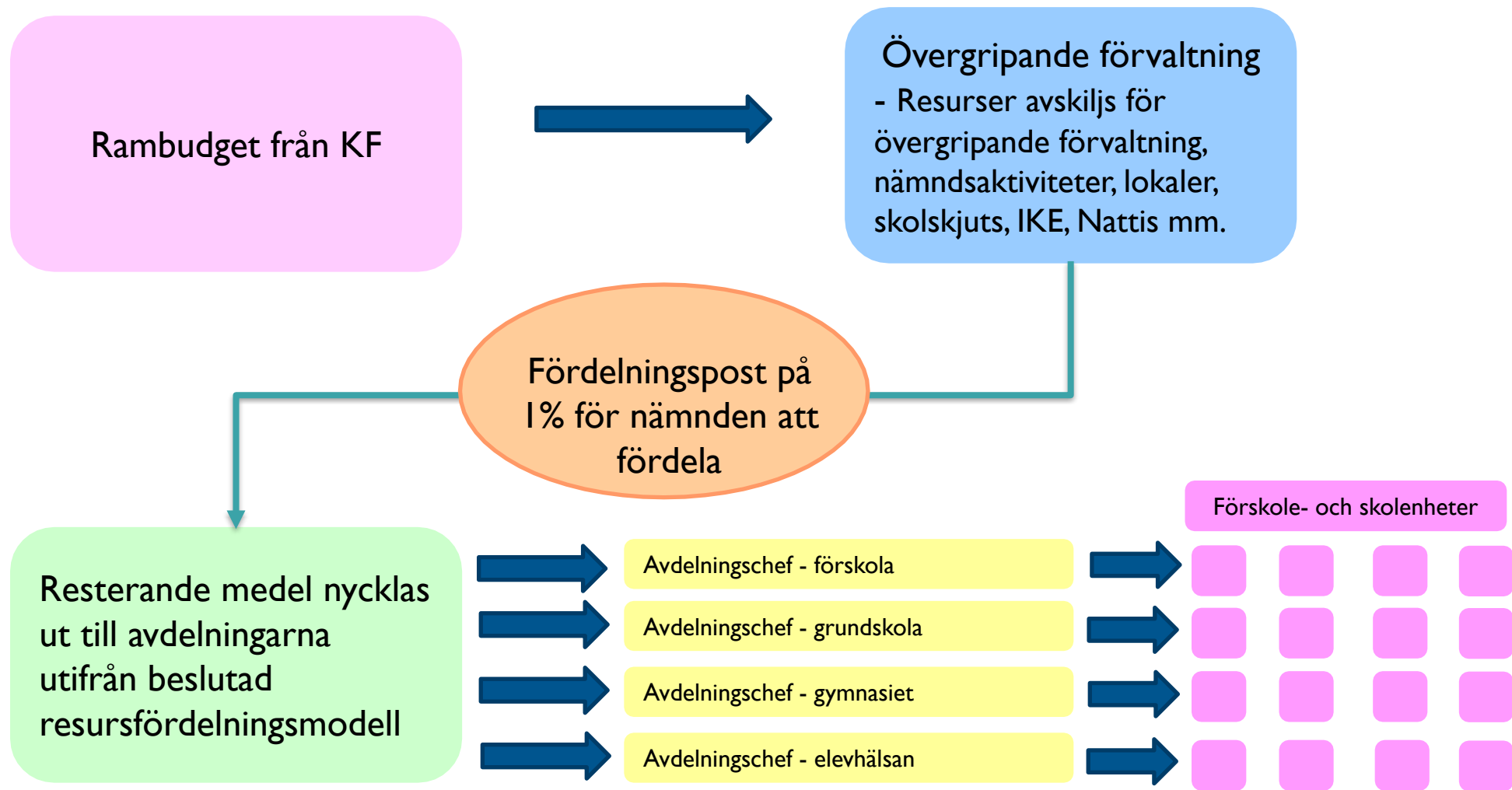

Verksamhetsförändringar (16,9 mkr) + prisökningar (6,2 mkr)

Ramökningar/engångsanslag ingår i driftbudget och resultatbudget	Äskat 2026	Beslut 2026
Barn- och utbildningsnämnden	23 211	24 120
Resursskola	717	700
För nämnden att prioritera		15 000
Nationella minoriteter och samiskt förvaltningsområde	1 311	1 311
Särkta skolbibliotek, ny skollag från 1 juli	4 452	4 452
Utökat elevantal anpassad grundskol	1 860	1 860
Utaökade kostn fjärrundervisning i modersmål	606	606
Utökat elevantal anpassad gymnasieskola	2 048	2 048
Skol sociala team	389	389
Utökning skolpsykolog anpassad grundskola	445	445
Säkerhetsapplikation för personal	723	723
Utökade kostnader för digitala nationella prov	815	815
Utökning närvaroteam	1 524	1 524
Utökade kostnader för reformen Gy25	800	800
Samordning samhällsviktig verksamhet	680	680
Trivselpeng för månadsanställda	600	700
Bedömd prisökning, avtal	6 241	7 067

6240+827

Resursfördelningsmodell

Förslag från AU

- Gymnasiet, 2,4 mkr (3%)
- Förskolan, 2,0 mkr
- Resterande, 3,1 mkr fördelas ut till samtliga avdelningar enligt RFM

2025

- Förskolan, 1,5 mkr för att förstärka specialpedagogiken med fokus på tidiga insatser
- Grundskolan, 1,5 mkr för att möjliggöra små enheter och skolor i hela kommunen
- Gymnasiet, 2,5 mkr för att bibehålla en bred palett av yrkesförberedande program
- Elevhälsan, 2,0 mkr för att stärka upp grundbemanningen inom elevhälsan och möjliggöra att arbeta mer främjande och förebyggande

2026

Frågor?

Piteå
kommun

Tack för att ni lyssnat.

Malin Wikström
Malin.wikstrom@pitea.se

Rapport om kränkande
behandling, trakasserier
och sexuella trakasserier
läsåret 2024-2025

§110

25BUN236

...

Piteå kommun

Rapport om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier läsåret 2024-2025

Sammanfattning

Under läsåret 2024–2025 inkom totalt 204 anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier inom utbildningsförvaltningens verksamheter. Det är en mindre ökning jämfört med föregående läsår (193 anmälningar).

En tydlig förändring är att fler anmälningar gäller flickor (45 %) jämfört med förra året (26 %). Grundskolan står för flest ärenden, och särskilt mellanstadiet där 40 % av anmälningarna hör hemma.

De vanligaste händelserna gäller fysiskt våld och kränkande tilltal, båda med 89 anmälningar. Totalt har 23 elever drabbats upprepade gånger under året. Det finns även 8 anmälningar där personal pekas ut.

Kränkningarna sker oftast på skolgården, i klassrummet eller i korridoren, och i de flesta fall har skolorna gjort utredningar och satt in åtgärder.

Inledning

Syftet med den kontinuerliga uppföljningen av inkomna anmälningar är att ge Barn- och utbildningsnämnden en samlad bild och analys av ärendena. Uppföljningen bidrar till en ökad förståelse för omfattning, karaktär och mönster i de anmälningar som rör kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Rapporten utgör också ett underlag för fortsatt kvalitetsarbete inom verksamheterna.

Lagstiftning

Samtliga verksamheter som omfattas av skollagen har en skyldighet att aktivt arbeta förebyggande mot kränkande behandling, samt att utreda och vid behov åtgärda de händelser som rapporteras. En plan mot kränkande behandling ska upprättas och följas upp årligen.

De viktigaste rättsliga utgångspunkterna är:

- Skollagen (2010:800): Reglerar barns och elevers rättigheter samt skolans skyldigheter.
- Diskrimineringslagen (2008:567): Förbjuder diskriminering och trakasserier utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.
- Arbetsmiljölagen (1977:1160): Likställer elever med arbetstagare och säkerställer en trygg arbetsmiljö.
- Barnkonventionen (2018:1197): Betonar barns rätt till respekt, skydd och en trygg utveckling.

Definitioner

För att förstå och analysera anmälningarna används följande definitioner:

Kränkande behandling

Handlingar eller beteenden som sårar eller förminskar en elev. Detta kan omfatta både enstaka och upprepade händelser.

Diskriminering

Ett missgynnande som har samband med kön, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Trakasserier

Kränkningar som har koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Oönskade sexuella handlingar, uttryck eller antydningar.

Repressalier

Det är förbjudet för personal att utsätta en elev för negativa konsekvenser om eleven, eller vårdnadshavare, anmäler eller påtalar kränkande behandling.

Inkomna anmälningar

Under läsåret 2024–2025 har det totalt inkommit 204 anmälningar som rör kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier inom utbildningsförvaltningens verksamheter. Det innebär en viss ökning jämfört med föregående läsår, då antalet uppgick till 193 ärenden.

När det gäller könsfördelningen syns en tydlig förändring i förhållande till föregående år. Under läsåret gäller 45 % av anmälningarna flickor, vilket kan jämföras med endast 26 % under föregående läsår. Det är en ökning med 19%. 55 % av anmälningarna gäller pojkar.

En uppdelning av anmälningarna mellan olika skolformer visar följande fördelning:

- 2 anmälningar rör förskolan
- 23 anmälningar gäller förskoleklass
- 173 anmälningar kommer från grundskolan
- 5 anmälningar har inkommit från gymnasiet
- 1 anmälan avser anpassad grundskola

Sammanlagt har ärenden inkommit från 19 grundskolor, anpassad grundskola, gymnasiet samt 2 förskolor. Fördelningen av inkomna ärenden följer samma mönster som föregående läsår. Den enda skillnaden i fördelning är att det under läsåret inkommit fler anmälningar från förskoleklass i jämförelse med förra läsåret.

När det gäller anmälningar där personal uppges ha kränkt barn eller elev uppgår antalet under perioden till 8 stycken. Föregående läsår inkom 7 anmälningar som berörde personal.

En analys av tidsmässiga mönster visar att de flesta kränkningarna har rapporterats in under februari, mars och maj.

Ser man till vilka åldersgrupper som är mest utsatta visar statistiken att det framför allt är elever i mellanstadiet som drabbas. Här återfinns 40 % av anmälningarna, vilket är exakt samma nivå som föregående läsår. Detta tyder på en stabil trend som behöver uppmärksammas i det förebyggande arbetet.

Elever med flera anmälningar

Vid en genomgång av de 204 inkomna anmälningarna under läsåret har det framkommit att 23 unika elever har två ärenden eller fler anmälda. En ökning från föregående läsår då det var 18 unika elever där det finns två ärenden eller fler anmälda. Av dessa 23 elever så har 6 elever anmälningar för tre separata händelser.

Typ av händelse

I samband med sammanställningen har varje anmälan kategoriserats utifrån den typ av kränkning som beskrivs. Det är viktigt att notera att ett och samma ärende kan innehålla flera uttryck för kränkande behandling, trakasserier. Fördelningen ser ut enligt följande:

- Hot om våld: 16 ärenden
- Fysiskt våld: 89 ärenden
- Kränkande tilltal: 89 ärenden
- Skriftliga kränkningar (via nätet, mejl, brev, sms, mms): 9 ärenden
- Utfrysning/uteslutning: 12 ärenden
- Annat: 33 ärenden

Statistiken visar att fysiskt våld och kränkande tilltal är de två vanligaste typerna av anmälda kränkningar, båda med 89 rapporterade fall vardera.

Vanligaste typer av händelser per stadium

I de lägre stadierna är våld den vanligaste formen av kränkning och på mellanstadiet består anmälningarna till större del av en kombination mellan våld och verbala kränkningar. På högstadiet är de flesta kränkningar av verbal karaktär. För gymnasiet och den anpassade grundskolan går det inte att dra några slutsatser om vilken typ av händelse som är den vanligaste inom skolformen utifrån antalet anmälningar.

Vart händelserna skett

Fördelningen av vart händelserna skett är enligt följande:

• Klassrummet	17%
• Idrottshallen	4%
• Matsalen	5%
• Skolgården	42%
• Korridoren	17%
• Toalett	1%
• På väg till/från skola	2%
• Annan	12%

Fördelningen är liksom tidigare läsår så att de flesta anmälda händelser har skett där det finns vuxna.

Åtgärder

Av de 204 ärenden som inkommit så har verksamheten i 119 ärenden gjort utredningar. I 112 av dessa ärenden har utredningen lett till att åtgärder satts in.

Anmälan till huvudman

I 27 % av fallen registrerades händelsen i journalsystemet samma dag, 48 % rapporterades inom två dagar. Det kan jämföras med föregående år då hela 74 % av ärendena hade registrerats inom den tidsramen. För 17 % av ärendena dröjde det mer än två veckor innan de fördes in i systemet, och i 6 % av fallen skedde registreringen först efter fyra veckor.

Analys

Att jämföra med föregående läsår så är det en marginell ökning av ärenden. Den stora förändringen är att det är en markant ökning av anmälningar som gäller att flickor. Det är också något fler elever där det gjorts flera anmälningar

Antalet anmälningar gällande personal har inte minskat utan ökat med ett ärende i jämförelse med föregående läsår. Varje enskilt ärende är allvarligt och kräver särskild uppmärksamhet, då det rör situationer där vuxna i sin yrkesroll utsätter barn eller elever för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

En stor del av de inrapporterade kränkningarna har, precis som tidigare år, inträffat på platser där personal är närvarande och kan uppmärksamma kränkande behandling. Endast 9 ärenden gäller skriftliga kränkningar (via nätet, mejl, brev, sms, mms) vilket troligen tyder på ett stort antal ärenden som skolan inte fått kännedom om.

Rektorerna information om rapporten för att kunna fortsätta det viktiga förebyggande arbetet mot kränkande behandling.

Val till Barn- och
utbildningsnämndens
arbetsutskott

§ 111
23BUN8

...

Nominering till
Förebygganderådet
2023–2026
§112
23BUN11

...

Piteå kommun

Reglemente för brukarråd

Förebygganderådet
Pensionärsrådet
Tillgänglighetsrådet

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Reglemente för brukarråd	Reglemente	2020-03-18 § 54	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	1	19KS505	2023-12-31
Dokumentinformation	Reglemente för organisation, uppgifter och verksamhetsformer för Förebygganderådet, Pensionärsrådet och Tillgänglighetsrådet		
Dokumentet gäller för	Företrädare för nämnder, förvaltningar, råd och organisationer som arbetar med specifika intresseområden.		

Innehåll

Reglemente för brukarråd.....	1
1. Allmänt.....	2
Organisation och arbetsformer	2
Sammanträden	2
Ekonomi	3
2. Förebygganderådet	4
Syfte	4
Uppgifter	4
Rådets sammansättning	4
3. Pensionärsrådet.....	5
Syfte	5
Uppgifter	5
Rådets sammansättning	5
4. Tillgänglighetsrådet.....	6
Syfte	6
Uppgifter	6
Rådets sammansättning	6

I. Allmänt

Detta reglemente reglerar kommunens brukarråd; Förebygganderådet, Pensionärsrådet och Tillgänglighetsrådet. Första kapitlet tar upp allmänna förutsättningar och gemensamma bestämmelser för samtliga råd. De efterföljande kapitlen tar upp de specifika rådets syfte, uppgifter och sammansättning.

Kommunallagen (2017:725, KL) anger att nämnderna ska verka för att samråd sker med dem som brukar deras tjänster. Piteå kommun har därför inrättat brukarråden för samråd, överläggningar och ömsesidig information mellan företrädare för kommunen och företrädare för organisationer som arbetar inom dessa specifika intresseområden.

Råden ska arbeta utifrån de övergripande mål som kommunfullmäktige beslutat om i verksamhetsplanen.

Brukarråden ligger organisatoriskt under Kommunstyrelsen.

Organisation och arbetsformer

1 § Kommunstyrelsen utser ledamöter och ersättare i rådet för tid som sammanfaller med mandatperioden för kommunstyrelsen ledamöter.

Löpande under mandatperioden kan rådet nominera nya ledamöter för att intresseorganisationerna ska ha möjlighet att växla mellan ordinarie- och ersättarplatser i rådet.

Jämställdhet ska eftersträvas i rådets sammansättning.

För att kunna vara ledamot eller ersättare i rådet krävs medlemskap i aktuell organisation.

2 § Rådet utser inom sig ordföranden och vice ordföranden. Ordföranden utses från kommunens förtroendevalda ledamöter och vice ordföranden från företrädarna för intresseorganisationerna.

3 § Rådet kan tillsätta utskott med uppgift att bereda ärenden och föreslå dagordning till sammanträden eller fungera som arbetsgrupp. Arbetsutskottet består av rådets ordförande, vice ordförande, en representant från en nämnd som inte innehar ordförande- eller vice ordförandeposterna, samt ytterligare två representanter från intresseorganisationerna, tillsammans fem ledamöter. Personliga ersättare ska utses för samtliga ledamöter.

4 § Som sekreterare i råden och dess arbetsutskott utses tjänsteperson från förvaltningen som ansvarar för administration av rådet.

Sammanträden

5 § Sammanträden ska hållas fyra gånger per år. Rådet bestämmer dag och tid för sammanträden.

Extra sammanträde ska hållas om rådets ordförande, arbetsutskott eller om mer än hälften av rådets ledamöter begär det.

6 § Skriftlig kallelse och föredragningslista skickas till rådets ledamöter och ersättare senast 10 dagar före sammanträdet. Ordföranden bestämmer vilka övriga handlingar som ska skickas till ledamöter och ersättare.

7 § Till sammanträden kallas ordinarie ledamöter. Vid frånvaro ansvarar ledamot för att ersättare kallas.

Därutöver kallas två ersättare till rådets sammanträde som adjungerade ersättare efter ett rullande schema. Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna, dock inte rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

8 § Representant från intresseorganisation som bedriver organiserad verksamhet i kommunen kan efter beslut i brukarrådet erhålla insynsplats med yttranderätt men inte beslutsrätt i rådet. Representant för sådan organisation får inträda som tjänstgörande ersättare om så behövs för att organisationernas representation i rådet ska bli fulltalig.

9 § Sammanträdesprotokollen ska justeras av ordförande samt en av rådet utsedd ledamot.

Protokollsutdrag skickas till dem som är berörda av behandlande ärenden. Fullständiga protokoll ska delges ledamöter och ersättare i rådet, deltagande nämnder samt de i kommunen verksamma lokala intresseorganisationer som rådet beslutat om.

Ekonomi

10 § Ersättning för rådets ledamöter och ersättare följer Piteå kommuns Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda. Respektive nämnd står för ersättningen för sina ledamöter. Nämnd ansvarig för administration står för ersättningen för intresseorganisationernas ledamöter.

Ersättning utgår inte för insynsplats i rådet.

2. Förebygganderådet

Förebygganderådet arbetar för att förebygga risker för socialt utsatta grupper eller individer, förhindra skadeverkningar av missbruk, minska fördomar samt stödja våldsutsatta kvinnor och deras barn.

Syfte

1 § Rådets syfte är att:

- förstärka det förebyggande arbetet
- verka för att det förebyggande arbetet beaktas i nämndernas åtgärder och planering
- initiera nya frågor och perspektiv på det förebyggande arbetet i Kommunstyrelse/nämnder och förvaltningar
- vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning

Uppgifter

2 § Rådet eller dess arbetsutskott ska:

- möjliggöra och verka för det förebyggande arbetet i Piteå
- inhämta intresseorganisationernas erfarenheter och synpunkter
- svara för gemensam informations- och kunskapsspridning inom sina respektive område i förebyggande syfte
- framföra önskemål, motivera och föreslå förändringar hos berörd styrelse/nämnd och förvaltning
- uppmärksamma intresseorganisationernas roll i samhället.

Rådets sammansättning

3 § Rådet ska bestå av 12 ledamöter som nomineras enligt följande:

1 ledamot och 1 ersättare från Kommunstyrelsen

1 ledamot och 1 ersättare från Barn- och utbildningsnämnden

1 ledamot och 1 ersättare från Kultur- och fritidsnämnden

1 ledamot och 1 ersättare från Samhällsbyggnadsnämnden

2 ledamöter och 2 ersättare från Socialnämnden

Övriga 6 ledamöter och 6 ersättare utses från intresseorganisationernas nomineringar.

4 § Socialnämnden ansvarar för administrationen.

3. Pensionärsrådet

Pensionärsrådet arbetar för att på olika sätt främja förutsättningarna för goda levnadsvillkor för pensionärskollektivet.

Syfte

1 § Rådets syfte är att:

- förstärka pensionärernas inflytande i alla frågor som berör dem
- verka för att pensionärernas synpunkter beaktas i nämndernas åtgärder och planering
- initiera nya frågor som berör pensionärer i Kommunstyrelse/nämnder och förvaltningar
- vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning

Uppgifter

2 § Rådet eller dess arbetsutskott ska:

- hålla sig underrättade om planerade förändringar av samhällsinsatsernas utformning och organisation som särskilt berör pensionärskollektivet
- samverka (samråda) med respektive nämnd/förvaltning i aktuella frågor som berör pensionärskollektivet
- inhämta synpunkter och erfarenheter och göra Kommunstyrelsen, nämnderna och förvaltningarna uppmärksamma på förändringar i samhället som påverkar pensionärskollektivet i samhället
- informera och ge förslag till lämpliga anpassningar av det verksamhetsutbud, som berör pensionärskollektivet i samhället.
- framföra önskemål, motivera och föreslå förändringar hos berörd styrelse/nämnd eller förvaltning
- vara ett referensorgan med överläggningsrätt i frågor som särskilt berör pensionärskollektivet

Rådets sammansättning

3 § Rådet ska bestå av 13 ledamöter som nomineras enligt följande:

- 1 ledamot och 1 ersättare från Kommunstyrelsen
- 1 ledamot och 1 ersättare från Fastighets- och servicenämnden
- 1 ledamot och 1 ersättare från Kultur- och fritidsnämnden
- 1 ledamot och 1 ersättare från Samhällsbyggnadsnämnden
- 2 ledamöter och 2 ersättare från Socialnämnden

Pensionärsorganisationerna som tillhör riksorganisationer nominerar 7 ledamöter och 7 ersättare.

4 § Socialnämnden ansvarar för administrationen.

4. Tillgänglighetsrådet

Tillgänglighetsrådet arbetar för att öka möjligheten för människor som av fysiska eller psykiska skäl möter betydande svårigheter att delta i samhällets gemenskap.

Syfte

1 § Rådets syfte är att:

- förstärka personer med nedsatt funktionsförmågas inflytande i alla frågor som berör dem
- verka för att synpunkter från personer med nedsatt funktionsförmåga beaktas i nämndernas åtgärder och planering.
- initiera nya frågor som rör personer med nedsatt funktionsförmåga i Kommunstyrelse/nämnder och förvaltningar.
- vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning.

Uppgifter

2 § Rådet eller dess arbetsutskott ska:

- hålla sig underrättad om samhällsplanering och befintliga resurser för samhällsservice
- samverka (samråda) med respektive nämnd/förvaltning i aktuella tillgänglighetsfrågor
- inhämta synpunkter och erfarenheter från personer med nedsatt funktionsförmåga samt göra de olika förvaltningarna uppmärksamma på förändringar i efterfrågan av samhällets service
- följa den allmänna utvecklingen inom exempelvis forskning, nya resurser, nya lagar och nya intentioner inom området
- framföra önskemål, motivera och föreslå förändringar hos berörd styrelse/nämnd och förvaltning
- verka för bra information till allmänheten i allmänhet och till personer med nedsatt funktionsförmåga i synnerhet
- verka för god tillgänglighet inom alla områden för alla personer med nedsatt funktionsförmåga

Rådets sammansättning

3 § Rådet ska bestå av 13 ledamöter som nomineras enligt följande:

- 1 ledamot och 1 ersättare från Kommunstyrelsen
- 1 ledamot och 1 ersättare från Barn- och utbildningsnämnden
- 1 ledamot och 1 ersättare från Fastighets- och servicenämnden
- 1 ledamot och 1 ersättare från Kultur- och fritidsnämnden
- 1 ledamot och 1 ersättare från Samhällsbyggnadsnämnden
- 2 ledamöter och 2 ersättare från Socialnämnden

Övriga 6 ledamöter och 6 ersättare utses från Funktionsrättsorganisationernas nomineringar.

4 § Socialnämnden ansvarar för administrationen.

Nominering av ersättare
till Tillgänglighetsrådet
2023–2026
§113
23BUN12

...

Mottagna anmälningar
om kränkande
behandling, trakasserier,
diskriminering

§ 114
25BUN6

...

Sammanställning av inkomna och avslutade anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Perioden: 250821-250828

Anmälningar

Skola:	Diarienummer:
Björklunda	PRN 20258-3253
Christina F-6	PRN 20258-3223
Hortlax	PRN 20258-3215 PRN 20258-3214
Pitholm 4-6	PRN 20258-3213 PRN 20258-3212
Anpassat gymnasie	PRN 20258-3260

Avslut

Skola:	Diarienummer:
Christina F-6	PRN 20258-3259

Anmälan om
skolfrånvaro
§115
25BUN74

...

Sammanställning av skolfrånvaro

Perioden: 25-08-22 till 25-08-28

Anmälningar

Skola:

Diarienummer:

Christina 7-9

PRN 20258-3220

Avslut

Skola:

Diarienummer:

Rapport från
kontaktpolitiker
§ 116
25BUN5

...

Ordförande och
Förvaltningschef
informerar

§ 119

25BUN4

...

Av ledamöter väckta
ärenden
§ 120
25BUN7

...